

BESZÉLGETÉSE A ZÁLOGHÁZBAN a 6. oldalon.

Ára 6 fillér

MAGYAR HÉTFŐ

Ma:
Székes-
fehérvár

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA III

FELELŐS SZERKESZTŐ:
LÉVAI JENŐ

HÉTFŐ, 1933 FEBRUÁR HÓ 13
IX. EVF. 7. SZAM • TELEFON: 283-62

Óriási tömeg zarándokolt Apponyi ravatalához Nagy panamát lepleztek le Poroszországban

Égő holttest a robogó teherautón

Halálos kimenetelű teherautókarambol történt Kőbányán, a Gyömrői-út 12. számú ház előtt.

Az autószerencsétlenség következtében egy ember, Pokorny Márton gazdálkodó, autótulajdonos életét vesztette,

a két sebesült, Csillag Gyula asztalosmester és Szőke István soffőr pedig harmadrendű, életveszélyes égési sebekkel haldokolnak a Szent István-kórházban.

A kivilágítatlan szénászekér

Az emberéletet követelő autókarambolnak egy kivilágítatlan szénászekér volt az okozója. A szekér kocsisja, Perkucsin Dénes néhány pohár borra tért be a Gyömrői-út 12. számú házban lévő vendéglőbe, kocsját pedig, amely nem volt jelzőlámpával ellátva, lovaival együtt a korcsma előtt hagyta állni.

Az élelmiszerekkel megrakott teherautó szabályszerűen a baloldalon haladt, a soffőr többször megvilágította néhány pillanatra a reflektorával az utat, de egyszer sem látott olyan akadályt felbukkanni, ami miatt csökkenteni kellett volna a sebességet. A kellő elővigyázatosság ellenére is megtörtént a szerencsétlenség.

A teherautó hatvan kilométeres sebességgel belerohant a kocsiútban vesztelő lovas-kocsiba.

Amikor a karambol megtörtént, Szőke István soffőr valószínűleg önkéntelen mozdulattal fébrerántotta az autót volánját és ezzel idézte elő a súlyos szerencsétlenséget.

Fölrobban a benzintartály

A szekér elé fogott lovak a hirtelen lökéstől megdultak és szörnő vágtatással elrohogtak, a halálautó pedig az út mentén lévő árkon keresztül felrohant a járdára, majd a hatvan kilométeres sebességgel haladó kocsi nekivágódott Kucséra Mihály Gyömrői-út 15. számú házához.

A teherautó benzintartálya az üszelőtűzéstől felrobbant, a benzín szertefröccsent és lángborította az autót és három utasát.

Mint egy hatalmas fáklya világította be az utat a lángoló autó. A szomszédos házak lakói ijedten riadtak fel a hatalmas dörrénésre, amelyet a benzintartály robbanása okozott. Az égő teherautóból nagynehezen sikerült kihúzni az utasokat, akik közül azonban

Pokorny Márton az elszenvetett borzalmas égési sebek következtében kiszenvedett.

A segítségre érkezett emberek az autó utasainak kimentése után az oltáshoz akartak hozzáférni. Ekkor azonban újabb robbanás roszkettette meg a levegőt. Miután mindenki attól tartott, hogy a robbanások folytatódni fognak, senki sem mert az égő teherautó közelében tartózkodni és így az teljesen elégett.

Csakhamar megérkezett a mentők autója, de velük egyidőben a rendőri bizottság is kiszállt, hogy megállapítsa, kit terhel a felelősség a borzalmas autókarambolért.

A tragikus sorsú Pokornyról megállapították, hogy szénné égett. A két sebesültet, akik harmadrendű égési sebeket szenvedtek, nyomokban ápolás alá vették és beszállították a Szent István-kórházba, ahol még most sem nyerték vissza eszméletüket.

A helyszínen megejtett rendőri vizsgálat

megállapította, hogy

a szerencsétlenségért elsősorban a szénászekér kocsisját, Perkucsin Dénest terheli a felelősség.

A bizottság Perkucsint még a korcsmaiban találta. Az ittas állapotban lévő embert beszállították a főkapitányságra és vasárnap kihallgatták. A kihallgatás során derült ki, hogy a kocsi nem az ő tulajdona, hanem Sajó Ferenc fuvarosé, aki munkaközben hirtelen rosszul lett és őt kérte meg, hogy hajtsa haza a lovait. Perkucsint vasárnap letartóztatták.

Benczés Tibor.

Szabadonbocsátották a szombaton őrizetbe vett tőzsdéseket

A péntek este letartóztatott Müller Vilmos bankár valutakihágási ügyének, mint ismeretes, érdekes fejleményei voltak és a valutarendőrség szombaton újabb három tőzsdést vett őrizetbe. A Müllernél megtartott házkutatás során ugyanis egy húszezer pengőre kiállított takarékbetétkönyvet találtak, amely Grosz Imrétől származott és Müller üzleti könyveiben is többször szerepelt Grosz neve. A valutaellenőző detektívek beidéztek a Lipót-körúti valutarendőrségre Grosz Imrét és mialatt kihallgatták, házkutatást tartottak szabadságtéri irodájában. Grosz Imre üzleti könyveiben nem találtak semmi olyan feljegyzést, amelyből valutaviszárlásra lehetett volna következtetni, azonban pénzszerzésében két darab 100 dollárról kiállított trauville-csekket találtak, amelyeket nem szolgáltatott be a Nemzeti Bankba.

Grosz Imre a valutarendőrségen azzal védekezett, hogy a két csekk már két év előtti és ezenfelül hamis csekkek is. A rendőrség ebben az irányban is megindította a nyomozást és megállapította, hogy két évvel ezelőtt csakugyan be akarták váltani ezt a két csekket annál a banknál, amely mint kiállító szerepelt, azonban az illető banknál kijelentették, hogy az aláíróként szereplő egyénnel nem ismerik, az illetőnek nincs és nem is volt

folyószámlája a banknál és a csekket hamisaknak deklarálták.

Miután a rendőrség megállapította, hogy Grosz Imre védekezése megfelel a valóságnak, a szombat este őrizetbe vett tőzsdébizományost vasárnap délután szabadonbocsátották.

Hasonlóképpen keveredett a valutaügybe Mende László és Reitter Miklós bankár is, akiket ugyancsak szombaton vettek őrizetbe. Az évtizedes előkelő tőzsdébizományos cég két tulajdonosa ellen az volt a vád, hogy pengőkijárással foglalkoztak. A két bankár kihallgatása során állandóan azt hangoztatta, hogy mindenkor a legkorrektebb üzleteket kötötték csak és tagadták, hogy pengőkijárással foglalkoztak volna. Mindössze annyit mondtak, hogy összekötöttesben álltak a Weizler & Co. zürichi céggel, amelytől külföldön is jegyzett magyar papírokat kaptak értékesítés céljából és ezeket a papírokat a budapesti tőzsdén szabályszerű üzlet keretében eladták, a befolyt összegből pedig Wezlerék diszponálás alapján itteni kifizetéseket eszközöltek pengőben. Szerintük ez megengedett, normális üzlet.

A két tőzsdébizományost, akik az éjszakát ugyancsak a Markó-utcai fogházban töltötték őrizetben, vasárnap délután szabadonbocsátották. A különböző valutaügyekben azonban egyelőre még tovább folyik a nyomozás.

szerencsétlen idősebb Lindner József hasfalat és a szerencsétlen ember hátán jött ki. A fiú, amikor látta, hogy mi történt édesapjával, valósággal önkívületi állapotban kiáltozott segítségért. A szomszédok a revolverdörrenésre befutottak, s nyomban telefonáltak a mentőknek, akik pár perc alatt megérkeztek, első kötéssel látták el a vérző és eszméletlen embert és beszállították a Gróf Károlyi-kórházba. A kórházban azonnal műtétet akartak végezni, azonban

a szerencsétlen ember a műtőasztalon meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy terhel-e valakit felelősség a szerencsétlenségért. Ifjabb Lindner Józsefet kihallgatása után elbocsátották a rendőrségtől, az eljárást azonban gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt folytatják ellene.

Gallina tanácsnok rosszul lett az Országos Kaszinóban

Dr. Gallina Frigyes vasárnap este tíz óra körül az Országos Kaszinóban hirtelen rosszul lett. Az előhívott mentők beszállították a Rókus-kórházba, ahol dr. Borszéli professzor műtéti beavatkozást végzett. Vérömleny volt a jelek szerint az agyban. Gallina tanácsnok a vérvétel után után jobban lett, annyira, hogy hazaszállították Szentkirályi-utca 22. szám alatti lakásába.

Apponyi temetésének rendje

A főkapitányság figyelmezteti a közönséget, hogy az Apponyi-temetés gyászszertartása kedden 10 óra körül kezdődik. A szertartás megkezdésekor megalakul a gyászmenet első része, a miniszterelnökség által megállapított sorrendben. A szertartás befejezésekor a korporsót az Országos oroszlános kapuja elé viszik, majd megalakul a gyászmenet második része, melyben részt vesznek a család tagjai, a kormányzó, a főhercegek, a külföldi képviselők, a főrendiház és képviselőház tagjai is. A menet irányja Kossuth Lajos-ter, Rudolf-rakpart, Akadémia-utca, a főkapitányság előtt haladva, a Ferenc József-ter, Lánchíd, Clark Ádám-ter, Hunyadi János-út, Disz-ter, Tárnok-utca, Szent Háromság-ter.

A Lánchíd és az Alagut kedden reggel 9 órától úgy a gyalog-, mint a járműközlekedés részére teljesen el lesz zárva. A rendőri kordont csak meghívóval és kordonátlépési igazolvánnyal lehet átlépni.

Véletlenül agyonlőtte apját egy tisztviselő

Megrendítő szerencsétlenség történt vasárnap délelőtt Rákospalotán a Földvári-utca 104. szám alatt. Itt lakik Lindner József 65 éves nyugalmazott MÁV fővigyázó fiával, ifjabb Lindner József B-listás OTI tisztviselővel. Vasárnap délelőtt templomba akartak menni és az apa fiával együtt ünneplő ruhába öltözött. Az apa sürgette fiát az indulásra, mire ifjabb Lindner kérte apját, hogy menjen előre, majd ő utána siet, mihelyt pisztolya

tisztításával végez. Az apa azt válaszolta, hogy néhány percet még vár s menjenek inkább együtt.

Ifjabb Lindner a revolver tisztítása után a tölténytárt óvatosan behelyezte a fegyverbe. A ravaszat lassan le akarta eresztetni, azonban az eddig ki nem derített okból hirtelen lecsapódott,

a revolver elcsúlt és a golyó a szembenálló

Újabb lett az újomaltine

Szigorúbb a mérték a volt bíróval szemben?

Kubinyi András dr. debreceni ügyvédnek összetűzése támadt Szűcs László dr. nyiregyházi járásbíróval és a bíró felhatalmazására...

Most döntött ebben az ügyben a Kúria Osvald-tanácsa. A legfelsőbb bíróság alaptalanak ítélte a bírókúldési kérelmet és elutasította...

Hol építenek a fővárosban?

A múlt év késő őszen megindított fővárosi inségmunkák egyrésze befejeződött, a hátralévő munkákat pedig melyeket a bekövetkezett téli időjárás miatt fel kellett függeszteni...

Az időjárás megenyhülése következtében hamarosan hozzáfognak a többi útépitéshez és csatornaépítéshez is...

Még februárban további 2 millió pengő értékű út- és csatornaépítési inségmunkát fog kiírni a főváros az előbbiekhöz hasonló hitelezési feltételekkel...

ÖNGYILKOSSÁG. Vasárnap este a Rózsa-utca 27. számú lakásán Zeiga Istvánné 54 éves asszony az ablakfélfára felakasztotta magát és meghalt...

HIRTELEN HALÁL. Fleischmann Sándor 55 éves foglalkozás nélküli a Népszállásban hirtelen rosszul lett és meghalt...

Ötvennyel halálos áldozata van a neunkircheni katasztrófának. Neunkirchenből jelentik: Hivatalos megállapítás szerint a szerencsétlenség halálos áldozatainak száma ötvennégy...

A FRANCIA KORMÁNY VASÁRNAP KI-SÉBBSÉGBEN MARADT A KÉPVISELŐ-HÁZBAN.

Párisból jelentik: A képviselőház vasárnap délelőtt és délután folytatta a költségvetési javaslat részletes vitáját. Az esti órákban a pénzügyi bizottságnak az adócsalás megállítására vonatkozó javaslatai kerültek sorra...

A Havas Irodának a képviselőház folyosójáról eredő jelentése szerint a képviselőház 299 szavazattal 272 ellenében a kormánnyal szemben a javaslat visszaküldése mellett döntött...

Pótvalasztás lesz Mezőkeresztesen a kormány-párti és független kisgazdajelölt között

Mezőkeresztesről jelentik: Nagy izgalom előzte meg a Bottlik József halálával megüresedett mezőkeresztesi kerületben a vasárnap megtartott választást...

A szavazás nagy érdeklődés mellett indult meg és a kerületben úgy a kormánypárt, mint az ellenzék részéről sok képviselő tartózkodott. Délelőtt 12 órakor a szavazatok állása a következő volt:

Table with 2 columns: Name and Votes. Papp-Szabó 2330, Tildy Zoltán 2150, Rónai Sándor 602.

Öt órakor a szavazatok állása a következőképpen alakult:

Table with 2 columns: Name and Votes. Papp-Szabó 4342, Tildy Zoltán 3791, Rónai Sándor 848.

A képviselőválasztás végleges eredménye a következő:

Következő: Leszavaztak 9411-en. Ezek közül:

Table with 2 columns: Name and Votes. Szabó-Papp Károly 4539, Tildy Zoltán 3933, Rónai Sándor 899.

szavazatot kapott. (Szabó-Papp Károlynak 167 szavazata hiányzott az abszolút többség elnyeréséért.)

Miután ezek szerint egyik jelölt sem kapta meg az abszolút többséget, a jövő vasárnap pótvalasztás lesz. A választópolgároknak körülbelül 90%-a szavazott le. A választási elnök Saepelt Kálmán földbirtokos volt. A választás teljes rendben folyt le, rendezettség nélkül nem történt.

Meghalt Klausz, székesfehérvári nagyrpóst. Dr. Klausz György nagyrpóst, a székesfehérvári prépostság vezetője, vasárnap délután Székesfehérváron, 73 éves korában meghalt. Temetése kedd délután 5 órakor lesz Fehérváron.

Kuruzslók és jósok özönlik el a fővárosi és a vidéki Hatósági Intézkedésekkel kell végezni a hiszékeny emberek kizsákmányolásának

A rossz gazdasági viszonyok hozzájárulnak a szűnőleg magokkal, hogy az emberek ma fogékonyabbak a babona iránt, mint normális körülmények között. Ez jó konjunktúrát jelent a különböző jósoknak és kuruzslóknak...

Egy Pithya nevű grafológus-„jósó” például hetekig Miskolcon tartózkodott és rengeteg pénzt vitt el a hiszékeny emberektől. Különböző is állandóan újabb és újabb jósok, grafológusok, „tisztánlátók”, „halottmészók” és más hasonló kőlérekek bukkannak fel a vidéki városokban és falvakban...

A hatóságoknak nagyobb eréllyel kellene fellépni a gombamód elszaporodó kuruzslók és jósok ellen, akikkel szemben már nemzetközi szervezet is védekezik.

Eppen most szolgáltatta fel Brandlight dr., a kuruzslás ellen alakult nemzetközi bizottság elnöke a Magyar Országos Orvososövetség, hogy juttassa tudomására a magyarországi kuruzslók neveit és ténykedéseit és a nemzetközi bizottság egyidejűleg megküldte első kiadványát is, amely több érdekes kuruzslási esetet ismertet.

Igy egy Bouchard nevű kuruzsló a betegséget a beküldő írásából akként állapítja meg, hogy ingát tart az írás fölé, balkezeivel végighalad az asztalon kiterített bonctani ábrákon és figyeli, rezeg-e az inga. Amelyik szerv rajza feletti rezdül meg, azt jelenti ki a kuruzsló megbetegedettnek. Egy másik kuruzsló ezüstpapírost tett a beteg testrézsre és úgy gyógyított. Ezt a kuruzslót a bíróság egyévi börtönrre és súlyos pénzbüntetésre ítélte. A harmadik kuruzsló orvos a lapokban hirdette, hogy laboratóriumában meg tudja állapítani a születendő gyermek nemét. Ezt az orvost Stieber Raymondnek hívják és a bíróság hathavi börtönrre ítélte. A beküldött névsor egy tömeget tartalmazza a kuruzslóknak, teljes címmel, a kuruzslási esetekkel és a büntetési következmények felsorolásával.

Tízszázalékos újabb pótdadót vet ki a zsidó hitközség

Ismeretesek azok a belső harcok, amelyek a Pesti Izraelita Hitközségben a rituális étkezést célzó, úgynevezett kaszusz-intézmény körül folyt. A hitközség ráfizet a kaszuszra, miután ma már aránylag kevesen ragaszkodnak a rituáléhoz, utolsó sorban gazdasági okokból, miután a zsidó hitközség tagjai nem tudják megfizetni a lényegesen drágább kóser-húst.

A sok vihart előidéző ügyet most a zsidó hitközség vezetősége radikálisan és furcsa módon oldotta meg. Egyszerűen úgy, hogy a kaszusz fenntartásának költségeit a zsidó hitközségnek minden tagjára hárítja, azokra is, akik nem veszik igénybe ezt a vallási intézményt és a kaszusz további fenntartása érdekében az 1933. évre tíz százalék pótdadót vet ki és ezt a tízszázalékos adópótdadót az erre az évre megállapítandó adón felül mindenki...

nek meg kell fizetni.

A hitközség ezt az intézkedést azzal indokolja, hogy ezzel olcsóbbá teszi a kaszusz-intézményt és így visszavezetheti a hitközség tagjait a hagyományos rituálék megtartásához. Ez az indoklás azonban sajnálatos, amennyiben a zsidó hitközség éppen vallási szempontokból tartozik fenntartani a kaszuszt, anélkül, hogy annak költségeit másokra hárítaná, másrészt tévedés volna azt hinni, hogy az amúgyis magas adók újabb emelésével kedvet lehet ébreszteni a hitközség tagjaiban a rituálék fokozottabb betartásához.

A hitközségi tagok között, akik vasárnap kapták meg az értesítést a váratlan pótdadókivételről, érthető felháborodást idézett elő a hitközség vezetőségének önkényes eljárása és az bizonyára nem is marad következmények nélkül.

Pappenheim grófnőnek nem volt joga arra, hogy bányabérlejtét önhatalmán kitégye

Bach István hosszabb időt át haszonbérlejtje volt gróf Pappenheim Szigfridné, született Károlyi Erzsébet grófnő inkeszentgyörgyi nagybirtokos egyik szőnbányájának. A bérlejt a bányához fűzött reményei nem váltak be, vagy elegendő pénze nem volt a kínálkozó lehetőségek kiaknázásához, mert tavaly csődbe került. Bérlejt és haszonbérbeadó a bérleti szerződésben úgy állapodtak meg, hogy csőd esetén a bérleti szerződés érvényessége megszűnik és a grófné azontúl szabadon rendelkezhetik a bányával. A grófné a csőd megnyitásakor ennél valamivel továbbment: kitétte Bach Istvánt a bérlejtől...

és visszavette a bányát. Bach sommás visszahelyezési pert indított a grófné ellen és arra kérte a bíróságot, hogy helyezze vissza a bérlejtbe és egyben tiltsa el gróf Pappenheimné a további birtokháborítástól. Most tárgyalta ezt az ügyet végső fokon Vida Zoltán dr. kúriai bíró előadásában a Kúria Hatás-tanácsa, helytadótt Bach István, illetve most már a csőd ügyében kirendelt csődtömeg gondnok keresetének, elrendelte Bach Istvánnak a birtokba való visszahelyezését és eltiltotta a grófnét a további birtokháborítástól. Megállapítja a Kúria ítélete, hogy a bérleti szerződésben csak a bérlet...

azonnali hatályú felbontásáról van szó csődnyitása esetére, de az nincs kikötve, hogy ilyen esetben a grófné a haszonbérletet, helyesebben a haszonbérlet tárgyait az önként visszatérni nem hajlandó haszonbérlejtől bírói segítség igénybevétele nélkül, önhatalmian visszavehesse, már pedig ez történt. Másodfokon a Tábla szintén marasztaló ítéletet hozott és egyben 14.749 pengő perköltség megfizetésére is kötelezte a grófnét. A Kúria ezt 3500 pengőre leszállította és a felvezetési eljárás költségeit a felek között kölcsönösen megszüntette, ami azt jelenti, hogy Pappenheim grófnéknak ennél a 3500 pengőnél több költséget fizetni nem kell.

A BÜROKRACIA ÉS A KERESKEDŐ FÜRGESEGE...

Winkelner István dr. miniszteri tanácsos, a külkereskedelmi ügyek kormánybiztosa informálta a sajtó képviselőit azokról az irányelvekről, amelyeknek alapján működését megkezdi. Az exportpolitika — mondotta többek között — a mai gazdasági helyzetben nem tűzhet ki távolabbi célokat, hanem meg kell elégedni azonnal, ha villámgyorsan ki tudja használni a kínáló alkalmakat. Az újonnan felállított külkereskedelmi hivatal tehát nem lehet bürokratikus szervezet, hanem a kereskedő fürge ségével és gyors intézkedési lehetőségével kell azonnal cselekednie. És bár a hivatal szó képzetársulás révén azonnal eszébe juthatja az embernek a bürokráciát, kijelenthetem, hogy amíg én állok a külkereskedelmi hivatal élén, az nem fog bürokratizálni, mert hiszen akkor ez a szervezet máris feleslegessé válna. Figyelemre méltó, okos szavak, amelyek meg kellene szívelemben minden mai hivatal vezetőjének is. A bürokráciát az élet friss ütemének kell felváltania minden állami hivatalban.

MEGÖLETEK EGY NEMZETI SZOCIALISTÁT AZ EISLEBENI TŰNETŐK

Eisleben, február 12. A nemzeti szocialista ma tüntetőmenetet rendeztek a város utcáin. Amidőn a menet a Klassenkampf könyvkereskedés elé ért, a házból a kommunisták tüzelni kezdtek a nemzeti szocialistákra. A rendőrség és a nemzeti szocialista alakulatok azonnal viszonyoztak a tüzet. Körülbelül 60-80 lövés esett. Az eddigi megállapítás szerint egy nemzeti szocialistát megöltek. Ezenkívül három nemzeti szocialista súlyosan és tizenkettő könnyebben megszebesült. Hogy a kommunistáknál mennyi a veszteség, azt még nem állapították meg. Pillanatnyilag a városban csend uralkodik.

BETÖRÉSEK. Vasárnap éjjel Rehner Frigyes mechanikus Kis János-utca 4. szám alatti üzletébe betörték és különböző szerszámokat és árut zsákmányoltak. Ugyancsak betörték Beck Károly mérnök Nagybanai-út 63. szám alatti üresen álló villájába, ahonnan főleg ruhaneműket zsákmányoltak.

Vasárnap virradó éjjel két nagyszabású betörés történt. Reimtzter Béla magánzó Lendvai-utca 5. számú lakásából ismeretlen tettesek mintegy 15.000 pengő értékű ezüstneműt, ruhát, fehéreműt, szőnyeget vittek el.

Rosenthal Béla Népszínház-utca 58. szám alatti divatárúüzletének kirakatát ismeretlen tettesek betörték és teljesen kirabolták. A rendőrség mindkét ügyben erélyes nyomozást indított.

ÖNGYILKOS KERESKEDŐ. Kentner Mór kereskedő, aki az Egressy-út 4104. helyrajzi szám alatt lakik, vasárnap este az Eötvös-terti hajóhidról öngyilkossági szándékból a Dunába ugrott. Az újból működésben levő dunai motoros rendőrszónak kimentette és súlyos állapotban a Rókus-kórházba vitték.

IPARI UJDONSÁGOK, ÉPÍTŐIPARI MEGLEPETÉSEK, A MAGYAR HÁZIIPAR, NAGYSZABÁS VAS- ÉS GEPCSPORT, BAROMFI- ÉS APRÓÁLLATKIÁLLÍTÁS A MÁJUSI NEMZETKÖZI VÁSÁRON.

Pár nap múlva lezárulnak a jelentkezések a májusi Nemzetközi Vásárra. Az eddigi jelentkezések száma felülmúl minden várakozást: közel 800 jelentkezés futott be már eddig a B. N. V. irodájába. Bár a jelentkezéseket csak február 15. után zárják le, máris megállapítható, hogy nincs a magyar termelések egy fontos ága sem, mely méltóképpen nem lesz képviselve a május 6-15. között megrendezendő Budapesti Nemzetközi Vásáron.

A hatalmas anyagból egylőre csak a fontosabbakat emeljük ki. A B. N. V. az eddigiek-nél is nagyobb és gazdagabb építőipari csoportban fogja demonstrálni az aktuális építkezési problémák célszerű és modern megoldásait.

A „családi ház belseje, udvara és kertje” című csoportban bemutatásra kerülnek azok a mellékterületi lehetőségek is, amelyek a baromfi- és apróállattenyésztés nyújt. A háziipari és népművészeti csoport a világszerte híres magyar népművészeti és izlés remekét mutatja be. Külön textil és divatipari kiállítás demonstrálja majd a magyar textilipar és vele kapcsolatos iparágak rohamos fejlődését és azokat az ujdonságokat, amelyek teljesen pótolják az eddig külföldről behozott anyagokat és készárukat.

A vas- és gépipari csoport a magyar nehézipar teljesítményeit, a racionális termelés fontos eszközeit fogja bemutatni. Külön érdekessége lesz a vásárnak a szépség és egészség csoportja, mely felöleli a magyar vegyipar, kozmetika és sport minden idevágó rekvizitumát. A mezőgazdasági termelés és export jelentőségének megfelelően tovább fejleszt a vásár az eddig is nagyszerű baromsportot, továbbá a baromfi- és apróállatcsoportot, melyekben valamennyi magyar vidék a magas specialitásával lesz képviselve.

Advertisement for 'a jó csillár márkája!' (The Good Star Brand) featuring a logo with a dollar sign and text: 'Ezrsébet-körút 41 Csillárak és Világítás Részvénytársaság'.

Apponyi a ravatalon

Százezrek vonultak el vasárnap a nemzet nagy halottjának koporsója előtt

Apponyi Albert gróf holtteste szombat este érkezett haza a nemzetek fővárosából a képviselőház kupolacsarnokába. És a szomorú vasárnapnak verőfényes délelőttjén megmozdult a város. Az Országházhoz torokló utcákból fekete rajokban jöttek, egyre jöttek az emberek, hogy kegyeletes szívvel a nemzet nagy halottjának ravatalához zárandokoljanak. Szegények és gazdagok, gyermekek és öregek, mind-mind egy nagy fekete szalagba olvadtan, a gyásznak és a megrendültségnek ez a hőmpölygő folyamata elnőtötte a kupolacsarnok pompás lépcsőzetét. Kora délelőttől késő délutánig pillanatra sem szakadt meg a kigyóző emberáradat.

Halkan, szinte lábjajoggyan vonult el mintegy kétszázézer ember a nemzet patriárchájának földi maradványai előtt. Rég mozdult meg Budapestten ilyen hatalmas tömeg, mint amilyent most a nemzet halála és kegyelete mozdított meg. A gyász fekete pompája szinte elenyészett a márványlépcsőket borító babérkoszorúk, bíborszövények, a színes ablakokan beszűrődő arany napsugarak között. Mint valami hatalmas templom legfelsőbb szentélyében, a halandó emberek szeme által el nem érhető magasságban emelkedik a halál trónusa. Körülötte ezüst kandelaberekben méteres viaszgyertyák, zöldelő palmák.

Fent, a magasban két babérkoszorú: az egyiket Zita királyné és Ottó királyfi küldte, a másikat az Apponyi-családé. A címeres nemzeti lobogó alatt fekszik Apponyi Albert koporsója. Az előcsarnok minden talpalatnyi földjét

a koszorúk garmadája borítja. Ott van a magyar kormány, az angol, olasz, francia, osztrák, török, kanadai és a cseh követségek, népszövetségi delegátusok, vidéki városok és a társadalmi egyesületek fel sem sorolható koszorú-tömege. A szalagokon a szeretet és a gyász néhány megrendítő szava.

A koporsó előtt három vörös bársonypárna várja el elhúnyt kiütemesét. A katefalk két oldalán fellállított 21—21 hatalmas viaszgyertya sötétlen mered az égnek a kandelaberekben, majd csak a temetési szertartással gyújtják meg őket.

Az előtérben imaszámolyokon szürke-fátyolos missziós nővérek imádkoznak. A notabilitások közül vasárnap igen kevesen keresték fel Apponyi ravatalát. Délben érkezett meg Apponyi György gróf, felesége társaságában. Azonnal a ravatalhoz siettek, ahol könnyezve imádkoztak.

A koporsó előtt ki-kiválik a sorból egy-egy apáca, hogy ájtatosan leboruljon és imádkozzék. Jobboldalt, a folyton mozgó emberek százaitól lőkódvsve térdel magabaroakadtan egy kopottkandjú öreg néni, nem látja a fényt, a pompát, a fényes urak tömegét. Imádkozik. Talán ő az, akinek Apponyi Albert segített téli időben a rózsával megrakott kocsiját feltölteni az Ostrom-utcaiba. Vagy talán az unokáját segítette napfényhez, élelemhez, orvossághoz: élethez...

A sok ezer ember a megrendültség és a gyász nyomasztó súlyán kívül vasárnap megérezte, hogy nemzeti nagyság oltára előtt vonul el, amelyen az ország egyik legnagyobb fiának földi maradványai pihennek.

Apponyi-múzeum lesz a Verbőczy-utcai palotából

Apponyi Albert gróf halála után a nagy államférfi barátai és hívei körében mozgalom indult meg Apponyi-múzeum létesítésére. A mozgalmat Nemes Antal püspök, Apponyi Albert gróf egyik legbizalmasabb barátja indította meg. Az eddigi elgondolások szerint a Verbőczy-utcai Apponyi-palotába akarják a nemzeti kegyelet múzeumát berendezni.

A tervvel kapcsolatban kérdést intéztünk Nemes Antal püspökhöz, aki a következőket mondotta a Magyar Hétfő munkatársának:

— Tényleg mozgalmat indítottunk az Apponyi-múzeum létesítése érdekében. Apponyi még a háború előtt vásárolta Verbőczy-utcai házát. Itt készítette elő világhírű beszédeit is. Ugy érezzük, hogy köteleességünk a múzeum eszméjét megvalósítani. A főváros vezetőit kérjük meg, hogy álljanak

mellénk és úgy anyagilag, mint erkölcsileg támogassanak bennünket. Ezenkívül megalkotjuk az „Apponyi baráti kört”. Ezt az akció, melyet én vezetek, örmömmel indítom meg a Magyar Hétfő hasábjain. Nézetem szerint ez a terv sikerülni fog. Sikerülni is kell. Apponyi olyan nagy ember volt, akinek emléke megérdemli, hogy házát megvásárolja a magyar nemzet. Szent templomnak kell tekinteni azt a házat, ahol Apponyi élt és dolgozott a haza érdekében!

Apponyi Albert gróf személye már a halhatatlanság és nemzeti ideálokat szimbolizál, így minden Apponyira vonatkozó emlék méltó arra, hogy egy múzeumban őrizték meg az utókór számára. Nemcsak kegyeletes megemlékezésül, hanem okulásul is a következő generációk számára.

Óriási panama a keletporoszországi segély körül

A nyomorsegélyből a nagybirtokosok kaptak milliós összegeket

— Berlinből jelenti a Magyar Hétfő munkatársa —

Németországot Hitler kancellárságán kívül, egy méreteiben az utolsó évtizedek panamáit túlszárnyaló visszaélés tartja izgalomban, amely az előkelő érdekelt felekre való tekintet nélkül foglalkoztatja a német sajtót. Akik a „panama” méreteit és a benne szereplő neveket ismerik, izgalommal és felháborodással beszélnek a dologról. Sikerült jól beavatott forrásból megtudni a következőket:

Keletporoszországot már békében is, kiterjedésénél, de sokkal inkább katonai szempontból egyik legfontosabb tartománya volt a német birodalomnak. Tekintettel a nagyszámú lengyel lakosságra, Keletporoszországot megbízható és jó német érzésű telepesekek töltötték meg, akiknek 7—10 holdnyi birtokot bocsátottak rendelkezésre és igyekeztek őket állatállománnyal és felszerelési tárgyakkal ellátni. A mindenkori német kormányok a gondoskodásával éltek vissza Keletporoszország nagy földbirtokosai és junkerei.

Óriási államszegélyeket folyósítottak az „elszegényedett” telepesek felszegélyezésére. Ezeket a segélyeket azonban, csak igen kis százalékban kapták meg ténylegesen a telepesek, mert azok nagy része a junkerek zsebébe folyt,

akik privátadóságaik fedezésére, vagy saját jólétük növelésére fordították.

Nem sokkal az infláció után, már előálltak a junkerek azzal, hogy a telepesek nagy inflációs kölcsönökhöz bonyolítottak, amit a stabilizált német valutával képtelenek visszafizetni, s egy radikális államszegélyt sürgették a veszélyben lévő „keleti védőbástya” számára. Ezt a segélyt, amit annak idején még csak szerényen „keleti segélynek” neveztek, a német birodalom súlyos jóváérteli terhei ellenére meg is kapták a keleti junkerek, s miután gondoskodtak arról, hogy az összes fontosabb közhivatalt saját embereikkel töltsék be, a segély elszámolása nem okozott különösebb gondot nekik. Ilyen módon az 1926., 1927., 1928. években

350 millió márka segélyt folyósított, részint a birodalom államkasszája, részint a

keletporoszországi tartományi kassa részükre. Ezen a sikeren a junkerek vérszemét kaptak és mikor ez az összeg kifogyott, fokozottabb veszélyek leadásával s a talaj jóelőre való megoldozásával, keresztülvíték, hogy

a segélyakció bővítlőn ki egy standard, egész Keletporoszországot magában foglaló akcióvá,

amelynek összegét a birodalmi gyűlés is szavazta meg, tehát vegyék be a mindenkori költségvetésbe, hogy ne kelljen nekik ezért a nemzet részéről „magától értetődő támogatásért, minden évben könyörögni”.

Igy született meg 1931 március 31-én az úgynevezett „keletporoszországi inszegély”, melynek összegét öt éven keresztül kellett volna folyósítani nem kevesebb mint ezeröttszáz millió márka erejéig.

A junkerek az államszegély sikeres kicsikarása után hozzáfogtak a segélyek „igazságos kiosztásához”. A junkerek — óvatosságot szem előtt tartva — gondoskodtak arról, hogy egy barátjuk legyen delegálva a segélykiosztás ellenőrzésére. Már 1929-ben sikerült nekik ezt a hatalmas emberüket megtalálni Ronneburg országyűlési képviselő személyében, aki 1930 júniusában, a birodalmi gyűlés pénzügyi bizottságának meg is tette az első szigorúan bizalmas jelentését, amely a következőképpen szólt:

„Az 1929-ben kiosztott 80 millió márkányi segélyből a következő százalékos arányú részesedést állapítottam meg: a Keletporoszországban fellelhető 3340 nagybirtok közül 1000, összesen 60 millió márka, viszont az ugyanott található 104.000 kisbirtok közül 2400, összesen 20 millió márka segélyben részesült.”

Ez az igen óvatosságot jelentés, annak idején már feltűnt a pénzügyi bizottság egyes tagjainak, miután azonban kellő megnyugtatást kaptak arról, hogy a Keletporoszországban speciálisak a viszonyok, a tamásokodók elhallgattak. A napokban azonban a pénzügyi bizottság egyik tagja, hosszas utánjárás után egy csodálatos listát szerzett be, amelyben épülesek adatok vannak arra vonatkozólag, hogy mit is csináltak azzal a rengeteg összeggel, amellyel a nyomorgó és állam-

védelmi szempontból oly fontos telepéseket kellett volna megsegíteni. Kiderült, hogy több között Cuast-Radensleben nagybirtokos, aki birtokait elkártyázta, 281.000 márka szanálási segélyt kapott. Schönburg-Waldenberg herceg birtokain lévő összadóságok kiegyenlítésére 2 millió márkát vett fel. Azonkívül ugyancsak a nyomorsegélyből fedezték 378.000 márkányi hátralekös adóját. Wolf és Adalbert grófok Keyserling-Sasterhausenből, két év alatt 700.000 márka adósságot csináltak birtokaikra, amit folyósítottak nekik. Willi Kroek a wehlai járásból 154.000 márka segélyben részesült, Kanitz gróf, néhai egészségügyi miniszter 500.000 márka segélyt kapott, Oldenburg Janschau nagybirtokosnak 621.000 márka gyorssegélyt folyósítottak. A listán még jó néhány név szerepel, óriási összegekkel.

Ezzel szemben, hogy

a nyomorsegély mennyire nem tölti be hivatását, s csak jogcím egyes eladósodott nagybirtokos államsegélyben való részesítésére,

a következők is bizonyítják: az 1932. év negyedik felében kiosztott segélyek közül a könnigsbergi kerületben 31.665 kisbirtok (mindenike 5 hektáron aluli) közül összesen 93 részesült segélyben, 255.200 márka erejéig, míg az ugyanazon kerületben lévő 100 hektáron felüli, 3440 nagybirtok közül 112 birtok, 7 millió 800.000 márka segélyt élvezett. A stettini kerületből 18.753 kisbirtok közül hét kapott 19.990 márka segélyt, míg 2644 nagybirtokból 29, összesen 3 és fél millió márka segélyt kapott.

Erthető az a felháborodás, amit ezek az

A Könnyű és a Klasszikus zene kivált egyaránt kielégítő az 5ri lámpa

7050-es Orion-rádió

adatok Németország felelős köreiből kiváltak. Az ügyet egyelőre megfelelő óvatossággal kezelik, de informátorunk szerint nincs messze az idő, mikor teljes egészében napvilágra fog kerülni az utolsó évtizedek egyik legnagyobb méretű panamája.

Bondi András.

Windischgrätz Lajos hercegnek nem kell bíróság elé állnia, hogy feleljen Ostenburg Gyula ellen tett családi följelentéséért

A Kúria jogegységi tanácsa megszüntető határozatot hozott, mert Ostenburg elkésett rágalalmazási följelentésével

Annak idején nagy feltűnést keltett, hogy Windischgrätz Lajos herceg büntető följelentést tett Ostenburg Gyula volt ezredes és társai ellen család címen. Az ügyesség nem osztotta a hercegnek azt a meggyőződését, hogy őt büntetőjogilag is üldözhető sérelem érte Ostenburgék részéről és ezért megszüntette a nyomozást. Most már Ostenburg jelentette fel Windischgrätzet hamis vád címen, illetve hatóság előtti rágalalmazás miatt. Az ügyesség a följelentést a büntető járásbíróshoz tette át a hatóság előtti rágalalmazás elbírálása céljából, a járásbíróshoz azonban 1932 áprilisában hozott határozatával az eljárás megindítását megtagadta, mert Ostenburg elkésett adta be följelentését. Ostenburg felfolyamodott a végzés ellen és a büntető törvényszék új eljárás megindítására utastotta a járásbíróshoz.

Most aztán a törvényszék végső fokon döntött az ügyben. Az iratok megsem kerültek vissza a járásbíróshoz, hogy az most már felelősségre vonja hatóság előtti rágalmazásért Windischgrätzet, mert a koronaügyész beleavatkozott az ügybe és a jogegység érdekében perorvoslattal támadta meg a törvényszék határozatát. Kifejtette előterjesztésében, hogy a törvényszék törvényértelmezése téves és a jogszolgáltatás egységét veszélyezteti, mert a törvény világosan rendelkezik úgy, hogy a följelentés előterjesztésének határideje attól a naptól számít, amelyen — ebben az

esetben — Ostenburg a családi följelentés ügyében hozott határozatról tudomás szerzett.

A Kúria jogegységi tanácsa, amelyhez az ügy került, Oswald István dr. kúriai másodelnök elnökségével tartott tárgyalásán alaposan találta a koronaügyész perorvoslatát, hatályon kívül helyezte a törvényszék határozatát.

Ezzel Windischgrätz Lajos herceg végleg megmenekült attól a veszedelemtől, hogy felélnie kelljen Ostenburg megrágalalmazásait.

A Kúria határozatának megokolása szerint az ügyész megszüntető határozata rendszerint befejezését jelenti a bűnvádi eljárásnak és így véghatározatnak tekintendő. Az a fél, aki ellen a nyomozást megszüntették, nem köteles és nem is kötelezhető arra, hogy utána járjon, élt-e a sértett törvénybiztosította jogával, vagyis hogy átvette-e a magánvádat, vagy felfolyamodott-e a megszüntető határozat ellen, mert a határozatnak részére történt kikézbítésével már meg is nyílt a joga arra, hogy hamis vád, illetve hatóság előtti rágalalmazás címen följelentést tegyen. Ezzel a joggal azonban csak attól a naptól számított három hónap alatt élni, amelyen a megszüntető határozatról tudomást szerzett. Ostenburg csak december 22-éig tehetett följelentést, kilenc nappal később tett följelentést, tét, kilenc nappal később tett följelentésével tehát elkésett.

Példátlan az olcsóság fehér vásárunkon!

Egész februárban kaphatja kitűnő minőségeinket mesés olcsón!

Mosott csodagyolcs . . . —.98. —.78	Crepe de Chine, jó minőség 2.90	
Mosott kelengyolcs 1-35, 1.25	1.08	Női blúzok, trikó műselyemből 2.80
Sifon, kitűnő minőség 1.25. —.88		Női aljak, szép divatos formák 7.50-tól
Lepedőgyolcs, jó minőség . . . 1.65. 1.28		Férfi ing freskó, 1 gallérral 2.98
Angin, igen tartós 1.35, 1.05 —.93		Férfi ing papliból, 2 gallérral . . . 5.95
Szines fehérműanyag . . . —.69		Férfi ing, raye melle 3.95
Kávés abrosz, tarkánszött 3.28		Rövid alsónadrág, zefir 1.75 1.25
Kávésdamaszt készlet 7.80		Férfi hálóing, erős gyolcsból 3.50
Damaszt étkezészet 9.90. 8.45		Férfi gypjúkalap, szép formák, 4-75 3.75
Kávészalvetta, háziszötte —.19		Férfi zokni, jó minőség —.93. —.58
Rojtos törülköző, háziszötte —.83		Gallérok, jó, tartós minőség —.80 —.58
Ecénytörli, háziszötte . . . —.55. —.45 —.35		Női meleg nadrág, selyemfátyú vagy svájci kötésű 1.75
Damaszt törülköző, 1.60 1.18		Női kombiné, svájci kötés 1.90
Konyhatörülköző, jó anyag . . . —.80. —.68		Női hálóing, naunsoukból 2.30
Frottier törülköző, jó minőség . . . —.98		Női zsebkendő, szegett —.35. —.25. —.15
Frottier törülköző, nehéz minőség 3.50, 2.25 1.75		Női zsebkendő, azsurszerű —.85. —.45. —.25
Nadrágköpper, tartós minőség —.98		Női pullover, divat jerseyből 4-25, 3-50 2.98
Női ruha, kötött, selyemfátyú trikóból . . 6.90		Női tavaszi ruha, űni kockás, selyemfátyú jersey trikóból 9.80
Pcngyola, divattanelliből 3.75, 2.75		

Gólya áruház csak Király-utca 52

Kánya Kálmán külügyminiszter vasárnap átvette hivatalát

Kánya Kálmán, az új külügyminiszter, szombaton délután féltkor érkezett meg Berlinből. Az új külügyminiszter értesülésünk szerint csak szerdán teszi le a hivatali esküt, azonban Kánya Kálmán már vasárnap délután megjelent a külügyminisztériumban, ahol kabinetfőnöke tájékoztatta az aktuális kérdésekről. Bár Kánya Kálmán külügyminiszter vasárnap még kabinetfőnökén kívül nem fogadott senkit és nem lépett érintkezésbe a különböző referensekkel, hivatalát vasárnap már átvette.

Értesülésünk szerint az új külügyminiszter most már hamarosan végrehajtja a külügyi képviselőknek azokat a változtatásokat, amelyekről már régebben szó van és néhány napon belül sor kerül az új berlini magyar követ kinevezésére is.

Beförésen érték tetten az Árúrtékesítő Vállalat igazgatóját

Mintegy ötven feljelentés érkezett az elmúlt héten Havas István, az Árúrtékesítő Vállalat igazgatója ellen, akinek hivatali helyisége az Andrássy-út 50. szám alatt volt. A feljelentők, akik csaknem kivétel nélkül szegény emberek, panaszkodtak elmondták, hogy a vállalat igazgatója különböző ígéretesekkel kisebb-nagyobb összegeket és zálogjegyeket vett át tőlük, majd anélkül, hogy bármit elintézt volna, eltűnt a fővárosból. Mest a véletlen folytán rendőrkézzre jutott a megszökött „igazgató”. A Belvárosban tetten érték Hoffmann István 31 éves mérnököt, egy előkelő család elzüllött gyermekét, aki betörőkkel szövetségbe, a bűntények egész sorozatát követte el. Kihallgatásakor egy detektívnek feltűnt hasonlósága a körözött vállalati igazgatóval, faggatni kezdték, mire bevallotta, hogy azonos az Árúrtékesítő Vállalat igazgatójával. Havas-Hoffmann Istvánt kihallgatása után letartóztatták.

Kutyáját akarta megverni, de a kutya lett a győztes

Vajnai János 66 éves nyomdászegédet súlyos szerencsétlenség érte vasárnap délután Rákospalotán, a Kassa-utca 52. számú lakásán. Farkaskutyáját akarta megverni, de a hatalmas állat ráugrott, jobb felsőcombjától nagy darabot kiharapott s balkezének csuklóját kettéhárta. A rákospalotai mentők életveszélyesen sérült állapotban vitték a Paster-intézetbe s ugyancsak megfigyelés alá vették a kutyát is.

KEDVEZMÉNYES UTAZÁS A MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSRA.
A m. kir. kereskedelmiügyi minisztérium az OMGE kérésére a március hó 23-27. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás megalapítására felutazó közönség részére 50%-os kedvezményt biztosított a M. Kir. Államvasutakon és a kezelésében levő helyieredők vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt megadták az önálló igazgatással bíró hazai vasutak és hajózási vállalatok is. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány ára a MÁV és az összes többi közlekedési társulat vonalaira szólóan egységesen 1.- pengő, az igazolványt ennek az összegnek postabélyegben való beküldése ellenében, az igénybevevő nevének és a kiinduló állomásnak a közlése mellett, az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságától (Budapest, IX. Köztelék-utca 8) kell igényelni. De beszerezhetők az igazolványok az utazási irodák, gazdasági egyesületek, gazdakörök és szövetkezetek útján is.
A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március hó 17-16) 27-ig, a visszatúrára március hó 23-16) 27-ig, a 2-ig bezáróan érvényes és használható; bármelyik kocsiosztályban feljogosít az 50%-os kedvezményre.

A Magánalkalmazotti Szervezetek Nemzeti Blokkja a napokban tartotta tisztújító ülését, amely a régi elnökséget egyhangúlag újból megválasztotta. Elnök Nemes Károly művezető, alelnök dr. Cselenyi Pál székfőv. törvhat. biz. tag. főtitkár vitéz Vágvolgyi Ferenc szövetkezeti égiszező lett.

Szórteletlenít csak Morisson lehet.

A „piszkos konkurencia”

(Forrai Zoltán rajza.)

„SÓ HERMANN” (a tejkartel vezéréhez): Látja, igazgató úr? Hát nem hallatlan, hogy rontják ezek a kartelen kívüliek az Ön árait.

A Nemzeti Ujság kritikája Lévai Jenő: „Éhség, Árulás, Przemysl” című könyvéről:

Meg kell mondani, hogy az olvasó ezt a könyvet azzal a gyanakodással veszi kézbe, hogy most újra át kell ragnia magát azon a háborús irodalom, amely először ott kezdődött a budapesti kávéházakban írt és Teschenben hitelesített haditudósításokban, a jól fészült, nett frontmögötti művekben, azután kitombolta magát a vérgőzös Remarqueok grandignolijaiban, hogy végül elposványosodjék a „60 embernek, 6 lónak” hadifogoly ingoványában. A gyanakvó olvasó csalódik. A másfél évtized nem hiába mult el Przemysl óta: Lévai Jenő a közvetlenül és valóban átélte tragédiát már történelmi távlatban tudta adni, a haditudósítókat megfésülő cenzura s a szenzációhajszoló írók és szerzők előré megintolt szándékkal elkövetett borzalmai nélkül. Ez a szerző egyik érdeme. A másik a szerző újságírói, riporteri tehetségéből adódik. A személyes átélés zsúfolt emlékeiből is ki tudja választani mi az, ami igazán érdekes, igazán történelmi és igazán jellemző vonása annak a roppant színjátéknak, amelyben a halál aratott ugyan, de mégis a legfontosabb volt az ember, az élő, a nagy ismeretlen kiszámíthatatlan esélyeivel küzdő ember. Az újságíró Lévai eleven és színes riportot írt, utólagos riportot egy olyan küzdelemből,

amelyre csak fájón tudunk visszaemlékezni s olyan közelségbe tudja hozni, mintha mai aktualitást vetítene az olvasó elé. Vér és halál van itt is, hadifogság is van, éhezés, hősiesség, gyávaság, pergőtűz, nyomor erkölcsi és fizikai összeomlása is van, de a háborúnak e velejáron át bizonyos történelmi szemlélet csillan át, amely megfosztja Lévai könyvét a háborús irodalom sablonszerűségének unalmától és mindig aktuális érdekesség magaslatába emeli. A könyv megérdemli azt a sikert, amellyel a közönség fogadta. Igazmondásra való törekvés, a fogadatok mögött megrajzolt történelmi konturok, elkövetett hibák és bűnök leleplezése s az egészen átvonuló bölcs rezignáció rokon-szenvenés teszik ezt a riportot, amely a háborús irodalomnak egyik legsikerültebb magyar könyve.

(kfm.)

ESTI KURIR:

Boross Mihály írja a következő kritikát: (Éhség, Árulás, Przemysl.) Lévai Jenő újságíró könyve viseli ezt a címet. Annak ellenére, hogy csaknem két évtized távlatában áll a fájdalom, szenvedés, borzalom és gyász vára Przemysl, nemcsak azoknak a szívét dobantja meg ez a szó, akik átéltek, hanem minden olvasó, könyvkötelek kultúrember lelkében is él a vágy, megtudni, mi volt ez a Przemysl? Lévai Jenő, aki vartüzérszolgálatot teljesített a várbán, az élesszemű riporter ösztönös erejével jegyezte az eseményeket, nézett és látott. Tudat alatt élt lelkében, hogy hogy ez nem riportorozatnak készül, mert ha könyvet akart volna írni róla, tizennyolc év alatt előbb is megtehette volna. Csak most, hogy átlapozta jegyzeteit, most bontakozott ki a riportjegyzetek monumentális, könyvből, irodalmi műbe kívánkozó ereje. Ime itt van. A háborús irodalom e késői könyve a legizgalmasabb, a legérdekesebb regényt is társzárnyalja.

TARSADALMUNK,

Klár Zoltán dr. népszerű riportlapja ezt írja:

Lévai Jenőnek, a Magyar Hétfő kitűnő főszerkesztőjének „Éhség, árulás, Przemysl” címen megrázó erejű könyve jelent meg. A könyv nem más, mint egy hatalmas éposz a magyar katonai hősiességéről és vétekeződik a legnagyobb háborús regények leírásával. Lévai maga is résztvett Przemysl várának védelmében és fegyverrel a kezében végigharcolta a leírt irtózatok küzdelmeit. Mindenkinél el kell olvasni ezt a könyvet, amely emberien tragikus dokumentuma a világegyetnek és mindenki számára páratlan élményt jelent. Lévai írásával örök emléket állított a hallhatatlan „przemysli oroszának”-nak. A páratlan sikert aratott könyvnek ez a harmadik kiadása. Reméljük, hogy az összes

könyvtárak besorozzák katalógusukba ezt a művet, amely a legelső kiadás híres háborús memoár-irodalomban.

FŐVÁROSI HIRLAP:

Dacsó Emil lapja írja:

Éhség, árulás, Przemysl. Annakidején országok szívedobbanása kísérte figyelemmel a legendás Przemysl sorsát, amelyik az elenség tüzgyűrűjében állta az ostromot. Az ott küzdő magyar hősek sorában volt Lévai Jenő hírlapíró-kollégánk is, aki a háborús irodalom egyik legérdekesebb művét alkotta meg a przemysli drámából. Az izgalmas történet megrázó képet fest a vár rettenetes ostromáról, amelyiknek minden sora reszketően izgalmas és szomorú. A könyv páratlan sikerét jellemzi, hogy az első napokban már a harmadik kiadást is felvásárolta az a közönség, amelyik mindig gyönyörködést talál a megrázó erejű, reális írásokban.

AZ OJSÁG

tréfás kritikája így hangzik:

Éhség, árulás, Przemysl. Lévai Jenő, a kitűnő tollú hétfői szerkesztő, úgy látszik, a hét többi napján se rest, erről tanulmányok hatalmas háborús könyve, melyben a przemysli szörnyűségeket írja meg.

Ezt a könyvet bátran oda lehet tenni Remarque mellé, de oda lehet tenni féltéken is. Lévai nem az új Remarque, ellenben az új Pengőgöze. Jó szeme van, mert nagyszerűen látta meg az eseményeket, jó keze van, mert ennyit írni, ahhoz jó kéz kell. Szárnya van, mert a mondanivaló szárnyalnak, jó tüdője is van, mert bírja szusszal, jó lába is van, mert akáre haragszik, abba belerág, egyszerűen úgy ő, mint a könyve teljesen egészségesek, egy új háború esetén biztos megnit taglich lenne és keresné az alkalmat, hogy bevehesse Przemyslt. Egyelőre azonban Przemysl bevétele helyett a könyv bevétele igazolja. A remek könyvvel bizonyára beveszi, amit remél, mert a könyvet eddig mintegy húszezren vették be.

KÖNYVEK

Molnár Kálmán összegyűjtött tanulmányait. Két értékes kötetben jelentek meg Molnár Kálmán pécsi egyetemi tanár összegyűjtött kisebb tanulmányai és cikkei. Az első vaskosabb kötetben a tudós szerző a jogszabálytani problémákról és a jogfolytonosságról írt tanulmányait és különböző lapokban megjelent, főleg jogi tárgyú cikkeket gyűjtötte össze, a másik kötetben pedig Molnár Kálmán, aki a Przemysiben megjelent Tábort Ujság szerkesztője volt, przemysli emlékeiről ír és a Tábort Ujság-ban megjelent cikkeit gyűjti egybe. Mindkét kötet komoly értéket jelent.

AZ ÉSZ SZTRAJKJA.

Ez a címe egy regénynek, amely nem most jelent ugyan meg, de a napokban került a kezünkbe. Boross Mihály írta, akinek nem egy regénye jelent már meg és akinek kitűnő újságírói munkásságát is ismerjük. Nem emlékszünk már rá, hogyan fogadta a hivatalos kritika annak idején ezt a regényt, de elolvasása után úgy érezzük, hogy ma is aktuális róla írni. „Az ész sztrájkja” határozatlan nagy regény és nemcsak az előzőben ismertetett tendenciája miatt az. Ami különös érték ebben a regényben, az a mese-szövevényes könnyedsége, a fantázia merész szárnyalása, a jellemfestés biztonsága és az az enyhén satirikus hang, amellyel az író egy regény furcsa keletkezésén keresztül kissé gúnyolódik mesterségével: az irodalommal is. Két regény szálat szövődnek itt párhuzamosan egymással olyan fölényes biztonsággal, ami csak az igazi írónak lehet sajátja. Boross Mihály igazi író és regényét mindenkinek érdemes elolvasni. (L.)

MAX SCHMELING KARRIERJÉNEK TÖRTÉNETE. Rendkívül érdekes könyv dolgozza fel Max Schmelingnek, a boxolás világbajnokának fantasztikus karrierjét, aki nem is olyan régen még húsz pfenniggel a zsebében éhesen kóborolt Berlinben és ma többszörös milliomos már és Saarowban saját birtokán gazdálkodik. Rolf Nürnberg, a kitűnő újságíró végtelenül lelkiincselő könyvben dolgozza fel ennek a nem mindennapi karriernek a történetét, amelyben Max Schmelingnek kívül a kor legérdekesebb politikai, művészeti és társadalmi kiválóságai is szerepelnek. Ez a színes, lebilincselő könyv lenyűgözőbb minden detektívregénynél és izgalmasabb bármelyik életrajznál.

„A közöszemély ellen...”

Az OTI a következők közlését kéri: A közöszemély elleni tiltakozó nagygyűlésen felszólalt Ruzicska Ede pékmester kijelentéseket közölt tényállással szemben a valóság az, hogy az Intézet központi, pestújhelyi és pesthidgkúti kórházal részére nyilvános versenytervezés alapján a kényeret a Magyarországi Sütőmunkások Termelő Szövetkezte szállítja. A fehér kenyér megállapított egységára a 2-es búzálisztnek 40.50 filléres tőzsdéi középára esetén kilogrammonként 39 fillér, a félbarna kenyér egységára a 4-es búzálisztnek 39.58 filléres tőzsdéi középára esetén 38 fillér. Ezek az egységárak annyi százalékkal emelkednek, vagy csökkentenek, ahány százalékkal emelkedik vagy csökken a megfelelő lisztnek tőzsdéi árfolyama. Az Intézet vidéki intézményei részére helybeli pékknél fedezi a szükségletet és a beszerzési ár a budapesti beszerzési árak körül van.

Pap Géza dr., a vezérigazgatói teendőkkal megbízott államtitkár.

Most jelent meg a III. kiadás!

(Néhány hét alatt elfogyott 20.000 példány)

Lévai Jenő

ÉHSÉG, ÁRULÁS, PRZEMYSL

című háborús könyvből.

A napilapok egyöntetű kritikája:

„...Az utolsó évek legsikerültebb, legizgalmasabb, legértékesebb háborús könyve”

360 oldalas hatalmas kötet, gyönyörű kivitel, 100 eredeti kép műnyomópapíron

A III. kiadás ára CSAK: 2.90 P

Kapható minden könyvkereskedésben és IBUSz-pavillonban, s a MAGYAR HÉTFŐ kiadóhivatalában (VI., Rózsa-utca 11). Vidékre bérmentve küldjük meg.

Ahol csak a hófúvás javít a közlekedésen

Rövid körszéria Székesfehérvár aszfaltján

Százezer pengővel csökkenti a város forgalmát a tisztviselői fizetések legújabb leszállítása

Aszói város, Alba Regia 300 esztendeig a magyar királyok székhelye volt, 47 országgyűlés itt zajlott le, 36 koronázást és 15 királytemetést tartottak faluk között. És ma...

A beolvasztott délviasút föllomásától azal búcsúzott, hogy pályaudvarát átépítette. Más nem változott a Máv. kezelésében. A vasúti menetrend változatlanul maradt a legrosszabb, pedig oly könnyű lenne segíteni a bajokon.

— Csak újra szörnyű hófúvás állana be — mondogatják — azonnal javulna közlekedésünk.

A siralmas, középkori börgündi vicinálit a mult hetek hófúvása egy csapással megszüntette, s a Máv. két napon át vonatait nyugodtan bevezette Adony-Pusztaszabolcsról Fehérvárra. Amióta helyreállt megint a „rendes” forgalom, újra csak a kis kővédaráló boldogítja a fehérváriakat. Igaz, ott van a volt délviasúti vonal közlekedése. Ez kényelmesebb és gyorsabb, de anyira ritka a vonatközlekedés, s gyorsvonatpár csak egy van, hogy semmire sem jutnak vele. Amellett a délviasutnak Fehérvár részére igen alkalmas rövidvonali bérletrendszere volt, s ezt a Máv. megszüntette...

Ha azután az utas elvergődik Fehérvárra, egyszerre fogadja a modern világ és a középkor.

— Budapesten, a Vörösmarty-utca sarkán álldogált ez a ló, ezeltől 10 évvel már — mutatják nekem az egyik viharvert konflis paripáját.

— Ma még Fehérváron „teljesít szolgálato” társával együtt. Nem is csoda, mert az autóbussz olyan drága, hogy nagyobb családál inkább felprések az emberek magukat a konflis-batárta...

Ehhaladtunk a Prohászka emléktemplom mellett, — amely állítólag végre az idén mégis csak elkészül, többszöri pénzhiány okozta félbeszakítás után — s a kitűnő „Zavaros”-féle aszfaltot be a város közepébe. Nem kell sietni a szállodába: hely, szoba biztosan akad. Hétfázásra nincsen utas, aki Fehérvárról, az ottani két jobb szállodában meghalna. Rejtélyes okokból az utolsó években teljesen elfogytak a fehérvári szállodák utasai...

A város háza áll most is az érdeklődés előterében. Nemcsak azért, mert derék polgármestere, aki közismerten kitűnő gazda, s a maga vagyona és jószágja felett is tud örködni, — igyekszik a város jószágát is rendbe hozni. Így a napokban leltározták a városi vagyont. Egyszerre kitűnt, hogy vagy 8 hold föld „elvészett”. A vizsgálat, s ilyen, — fejelemmelkelésként — rengeteg van újában a városházán, kiderítette, hogy egy városi bizottsági tag vette a földet bérletbe, de behatárolt idő óta bérösszeget még nem fizetett... Prognózis: Újabb fejelemmel indulása várható...

A gond itt is mindennapi. Üzlethelyiségek üresen tátongnak, sok helyütt már bérlet sem akad, még a híres Nádor-utcában sem. S aki még állja e küzdelmes időkben a sarat, az is inkább újságolvasással tölti az időt, mint bevételteljesítéssel. S a város ügyeit vitatják meg:

— Már 55 százalék a pótdadó. Közel 6 millió pengő az adósságunk! Speyer és Pragma. Speyer 3.5 millió, a gráci Pragmának pedig 1.1 pengővel tartozunk. Csak az évi kötelezettségünk 700.000 pengő. A város 2.4 millió pengős bevételéből nem telik mindenre, hiszen a személyi kiadások egymaguk megközelítik az 1 millió pengőt...

S megtörtént a nagy csoda. Az örök ellenzők dr. Holly Géza együtt harcolt a „Kormánydórt”-tal, s tiltakozott a tisztviselői fizetések leszállítása ellen:

— A városi tisztviselőknél az 17.000, a városban élő összes állami alkalmazottaknál, katonáknál és csendőrökénél pedig 100.000 pengő levonást jelent, s ennyivel kevesebb fog majd élni a városban, ennyivel csökken a forgalmunk...

Ime ezt jelent Székesfehérvárról a tisztviselői legutóbbi fizetésleszállítása. Az adóemelésen és a fizetéscsökkentéseken kívül mind erősebben foglalkoztatja a közönséget újból a Zavaros-ügy.

Zavaros Aladár, a város híres polgármestere tudvalevően 3 éve, hogy felfüggesz-

tés alatt áll. Esete közismert: egy levelet adott át a főispánnak, amelyben öt egy városi mérnök feljelentéssel fenyegeti, ha nem ad neki pénzt. Ezzel elindult a lavina: a mérnök végül öngyilkos lett, s a polgármester panamavadvakkal terhelten állását veszítette. Egyéb-ként ügye rövidesen a büntetőbíróóság elé kerül...

Zavaros Aladár sorsa azonban itt általános szánalmat kelt. Elvonultan él családjával, feleségével és leányaival a város külsőbb részén fekvő, felsővárosi Széchenyi-utca 2. szám alatt. Egész idő alatt betegnek fekszik. Egyik lábát már régebben amputálták, s amikor a

közel napokban egy polgári per tárgyalásán kellett volna megjelenie, felesége ment el helyette, s a tárgyaláson bejelentette:

— Férjem beteg. Ez közismert. Mentsenek azonban fel bennünket az orvosi bizonyítvány benyújtása alól, mert nem bírjuk el annak költségeit...

Ime, idáig jutott Zavaros Aladár, Székesfehérvár szabad királyi város egykori igen nagytekintélyű és hatalmas polgármestere, akinek a város — minden hibája mellett is — rendkívül sokat köszönhet... Köszönheti, hogy ma modern, rendezett utai vannak, aszfaltoltak. A Balaton felé haladó külföldi, nem harapja már át a bukkánok miatt nyelvé — ahogy Rákosi Jenővel történt annak idején...

Május 8-án tárgyalja a törvényszék Zavaros Aladár bűnpörét

Székesfehérvárról jelentik: A törvényszéken Horváth Géza tanácsa most tüzte ki Zavaros Aladár volt székesfehérvári polgármester és társai büntetőperének tárgyalását. Tőrek elnök úgy döntött, hogy a tárgyalást május 8-án tartják meg Budapesten, mintán a Kúria döntését, amely szerint a tárgyalást a közrend érdekében idegen területre tartozó törvényszék tárgyalja, a budapesti törvényszék ügy magyarázza, hogy a budapesti tanács nem

Zavarosnak köszönheti Székesfehérvár modern villanytelepét is, amely annyira olcsón termel, hogy a MAK és a Salygótarjáni, amelyeket annyit fáradoztak, hogy ezt a várost és környékét is érdekörükbe, távhálózatukba vonják, kénytelenek voltak ajánlataikat visszavonni. Székesfehérvárnak nagy előnyt jelent ez a telep, amely a városnak egyik leghasznosabb üzeme...

Zavaros sorsa tehát nem közömbös a város lakossága előtt. S amikor most még híre futott annak is, hogy a volt polgármester lakására kiszállított, s ott tárgyalást tartó bírival Zavaros Aladár közölte, nagy fájdalommal miatt állandóan fekdünie kell, s orvosai féltik másikat lábát is, egyszerre fellépett újból a szimpátia, s perének törése, illetőleg kegyelem útján való mentesítése érdekében indítottak komoly mozgalmat...

De ezzel egyidejűleg folyik egy másik, s talán még érdekesebb rehabilitációs mozgalom is, amely páratlan a maga nemében. Székesfehérvár egyik lapjának volt szerkesztője Rakáts Lajos, aki tulajdonképpen legelőször leplezte le a városnál folyó helytelen gazdálkodást.

— Mondj igazat és betörök a fejed — ez a kitűnő közmondás ezáltal is bevált. Rakáts Lajos ellen az időközben öngyilkossá lett városi főmérnök sajtópörét indított, s a hírlapíró az akkor még uralmon lévők által a bizonyításban akadályozva — jogerősen több hónapi börtönrre ítélték, amelyek nagyrészt ki is töltötte. Feltételes szabadlábrahelyezése után kitört a nagy botrány, s Rakáts aki ma is szerkesztő Fehérvárról, azóta vívja nagy haradát igazságáért, rehabilitációjáért, perének újrafelvételéért. Sok a törvényes akadály, de általános az óhaj, hogy az igazságnak elég tétessék, és amennyire senki sem kívánja itt ma már a Zavaros-per tárgyalását, annyira közhaj a Rakáts-ügy — kicsiben egy hazai Dreyfus-ügy — megoldása.

Ime ezeket a különleges helyi problémák foglalkoztatják ma Fehérvár népét az általános gondok közepette. Még aggodva figyelik fürdőkürt sorsát is, amelyet a szerencsétlen vezetés már annyira juttatott, hogy megsehtik Fehérvárral a nagy szegény: nem lesz télen fürdője. Most még van, de — nem járnak bele. De legalább van... Ez is valami...

Lévai Jenő

Elrontott gyomor, étvágytalanság,

felbűfőzés, kellemetlen szájjíz, emésztési nehézségek eseteiben fontos, hogy naponta reggelizés előtt félórával a

Hunyadi János

természetes keserűvízből félpohárral igyék a bélműködés szabályozására, a székrekedés megszűntetésére. Orvosok ezrei igazolják, hogy a HUNYADI JÁNOS keserűvíz előírászerűen alkalmazva, felülmulthatatlan gyógyhatással az epe-, máj- és vesebetegségeknel s hogy azt korra való tekintet nélkül mindenki jó eredménnyel használhatja.

egy olyan akciót, amelynek az a célja, hogy összehozzuk és újra megismeressük egymással a volt przemysli katonákat. A legegyszerűbb ismertetőjél pedig a plakett. Én még a háború alatt akciót indítottam ilyen irányban, amely azonban a vár eleste miatt nem fejeződhetett be. Még ma is őröm azt a tervezetet, amelynek elkészítését és sokszorosítását annak idején tervbevettem.

Súlyos autógázolás Horthy Miklós-úton

Vasárnap délután negyed 4 órakor a Horthy Miklós-körtéren Sohonya István 21 éves sofőr a Bp. 27—486. rendszámú autóval Kelenföld felé igyekezett. A körtéren beleszaladt a rendőr tilos jelzésébe. Ugyanakkor haladt arra oldalakocsis motorkerékpárijával Zabrár Gyula üzlethező, aki a Magyarárdi-út 24. szám alatt lakik. Zabrár kerékpáriját elkapta az autó, felborította, Zabrár a kocsi alá került és súlyos sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházba szállították. Sohonya ellen az eljárás megindult.

FELHŐS, HUVÓS IDŐ

Az időjárásintézet jelenté február 12-én délután:

A hűvösebb északi légáramlatok előráztották egész Középeurópát is, ahol az időjárás derültebbre és száraz jellegre fordult. A dalmát partokon heves hórá dühög, a Balkán északi részén pedig igen nagy havazások vannak.

Hazánkban az idő szintén derülte fordult, kisebb lecsapadások csak a déli részeken voltak. A napnál felmelegedés tegnap a déli vidékeken hat-négy fokot ért el. Ma éjjel a hőmérséklet mindenütt újból 2—4 fokkal is a fagypontra alá szálltak.

Budapestben február 12-én délután a hőmérséklet 2 fok Celsius, a tenger szintére átszámított légnyomás pedig 773 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Észak- és északkeleti légáramlás. Eljeli erős lehűlés, délen felhősebb, esetleg havazás.

Az influenza, a tej és más „gyógyszerek”...

Az influenza a reklámnak olyan különös és meg nem engedhető módját termelte ki, amelyet már nem lehet szó nélkül hagyni. A főváros utcái tele vannak hatalmas plakátokkal, amelyek például arra hívják fel a szegény, náthás és trüssőgő polgárok figyelmét, hogy csak a tej gyógyítja az influenzát... Nem kell orvosnak lenni ahhoz, hogy az ember megállapítsa: sok szó fér ehhez a mérész állításhoz. A tejből tudvalevőleg — ha nem kezelik szakszerűen — veszedelmes bacillusok is vannak. De eltekintve ettől, ha a tej valóban egészséges és csakugyan hozzájárul az arál állapot helyreállításához betegség után, talán mégis az lenne elsősorban fontos, hogy olcsóbbá tegyék, mert amíg olyan méregdrága, mint az orvosság, addig nem használhatja a szegény ember... Hasonló kuruzslás az, amit a rengeteg gyógygyökörka, a számtalan „mált” művel a reklám terén... Es a különböző fortélenítőszerek, valamint más „gyógyszerek”... Az influenzakonjunktúrának olyan kinövésű ezek, amelyek ellen a legnagyobb óvatosság tanácsos.

FELHÍVÁS

A TAKARÉKOS HÁZIASSZONYOKHOZ!
Felhívjuk a takarékos háziasszonyok figyelmét arra a páratlan olcsóságra, amely vizsgálató módon készült be a Király-utca és Nagymező-utca sarkán lévő GÖLYA ARUHÁZ most folyó fehéreművásárára. Aki ér a minőséghez — már pedig melyik háziasszony nem értené hozzá — az ne sajnálja a fáradságot, menjon el saját érdekében a GÖLYA ARUHÁZ-hoz. Eladásra kerül most ott néhány száz darab nál fehéremű — a legolcsóbbtól a legfinomabbig — egyes visszamaradt és kollekciós darabok hibetellenli olcsó áron. Mostot csoda-gyólos 79 fillérért kapható. Tartós csomavás 80 fillér, lepedőgöcs (nagyron jó) 1.55, angin 98 fillér, törökűző 68 fillér, frottírtörűűző 98 fillér, Raye-kóperanyag 1.39, Crene de Chine minden színben 2.99, tveed-keime 89 fillér, oxford-ing és blúzanyag 1.18, női trikórúha tess fazonokban 6.99, mintás flanel-pongyola 2.75, munkálbőny 5.98, női Matlase-nadrág 1.75, tői női harisnya 78 fillér, férfinyakendők új mintákkal 45 fillértől, gallér 58 fillér, Viskosa-harissnyak divatcsinokban 1.28, férfi pulpling (kettő gallér) 3.95. Nagy sláger még a szép tavaszi trikórúha divatfazonokban 3.98-ért. A takarékos háziasszony tehát megöradja az alkalmat és most szerzi be fehéremű- és ruhasszükségletét. A GÖLYA ARUHÁZ címe: csak Király-utca 52. szám alatt.

KÖNNYŰ, VAGY KLASSZIKUS zene legyen a rádiónál tülelyben? — Ezt kívánja a Stúdió közbet között eldönteni a rádióhallgatók között kiöszött szavazólapon alapján. Nyilvánvaló, hogy nem egyszerű oly műsört összeállítani, mely a rádióköz minden réteget kielégíti. Szerencsére Európának több mint 100 rádióállomása oly változatos műsört ad, hogy bármely perben részéltöbünk megfelelő szórakozásban és ehhez csupán jó készülék szükséges. A dinamikus hangszóróval egybeépített 5-1-1 lámpás 7050-es Orion-rádióval 100 állomást műsórban válogathat.

Dreher „Vendéglő” keksz már mindenütt kapható!

EMLÉKPLAKETT A PRZEMYSLI HŐSÖKNEK!

A „MAGYAR HÉTFŐ” AKCIÓJA A LEGENDÁS VÁR VÉDŐIÉRT

Fogarasi Tamásy Árpád, a legendásfrú przemysli vár parancsnoka, még a háború idején akciót indított annak érdekében, hogy a Przemyslben szolgálatot teljesítő és teljesített katonák emléklakettet viselhessenek. Ilyen irányú kérelmet elő is terjesztettek annak idején a hadügyminisztériumhoz, az-

zal a kívánással, hogy a beleegyezést Magyarország királyja, I. Ferenc József adja meg.

Nem sokkal a kérvény beterjesztése után leirat érkezett a przemysli várba, hogy a védők kérését támogatónak előterjesztették öfelségéhez. Mielőtt azonban az engedélyezés megérkezett volna, az oroszok újból körülrzárták a várat és a dicsőséges védőerőket elvágták a világtól.

Ezt a momentumot azért tartottuk szükség-gesnek felemlíteni, mert a mai postával az alábbi levél érkezett a Magyar Hétfe szerkesztőségébe:

... Kérem a Szerkesztő urat, hogy a Magyar Hétfe útján hozzá önsze baráti ösvetésébe a Przemyslben sokat szenvedett és nélkülözött védő-örséget, egyben arra is megkörem, hogy indítson akciót asztrányban: készítsék el a nemrég felállított „Przemysli emlékmű” reliefjét óromalakban és névjegyzék alapján szőltsák fel annak viselő-ösre mindazokat, akiket ez megillet.

Tomay Lajos volt vasút sz. k. v. pionir küldötte hozzánk a fenti tartalmú levelet, amellyel felkerestük fogarasi Tamásy Árpád tábornagot, a przemysli emléklakett ötletének felvetőjét, aki ezzel kapcsolatban a következőket mondotta munkatársainknak: — Én a magam részéről is szívesen láttnék

JÓ A NÁSZÚT KETTESBEN,
DE MÉG JOBB A

Nászút hármasban

Hárman, akik megteszik:
BRIGITTE HELM, OSKAR KARLWEISS és OSKAR SIMA

A három mezit, ahol holnap bemutatják: DÉCSI — CORSO — OMNIA

SZÍNHÁZ

HAROM ZSÓFOLT HÁZ élvezte szombaton és vasárnap a Király Színházban az idei színházi évad legnagyobb szenzációját, a muzikában és szövegben egyaránt bűbajos Kadetszerelem. Már jóval az előadások megkezdése előtt minden jegy elfogyott és a Király Színházban ugyancsak „minden jegy elkelt” tábla hirdette, hogy még a mai rossz gazdasági viszonyok között is felkelthető a budapesti közönség érdeklődését, ha igazán jól nyújt egy színház. Meglepetően sok vidéki látogatója az előadásokat, ékes bizonyosságuk annak, hogy a Kadetszerelemnek már országos híre van. A pompás operett a hét minden napján színe kerül, pénteken pedig ünneppélyes külsőségek között éri el a második jubileumát, az ötvenedik előadást.

BUDAPEST SENZÁCIÓJA

Kadetszerelem

Minden este, pénteken
50-edszer kerül színre

Király Színház-ban

JÖVŐ VASÁRNAP DÉLELŐTT: ÖCSIKE! A Vígyszínház jövő vasárnap délelőtt premiart ad. Színre kerül: Öcsike, Altay Margit híres regénye színpadon. Gyönyörű, felejthetetlen három felvonás, előreláthatólag nagy siker, mint Lakner Bácsi Gyermekszínházának minden előadása. Jegyek rendkívül mérsékelt árban már válthatók.

Pletykasarak

AZ INFLUENZAFRONTÓRÓL állandóan riasztóbb hírek érkeznek a színházak tájékáról is. A járvány egészen bizonytalanul teszi a színházak előre összedőlését műsorát, amely napról-napra változik valamelyik főszereplő megbetegedése miatt. Mindennapos eset, hogy színészek és színésznők erejük végső megfeszítésével 38-39 fokos lázzal játszanak el farszort szerepeket, csak hogy megmentse az előadást. Erről beszélgetnek a törzszakosztalán is, amikor Salamon Béla egyik részszel menő színház igazgatójához fordul a következő szavakkal:

— Benneteket fel kellene jelenteni Csordás tisztifőorvosnál...

— Mert azt hallom, hogy valósággal mesterségesen terjesztétek az influenzát tagjaitok között, hogy végre egyszer ne kelljen előadást tartanotok és kitéhessétek a táblát: „A mai esti előadás az influenzajárvány miatt elmarad.” Más „tábla” még úgysem volt kinn nálatok...

KABALA már a színházi körökben, hogy ha egy operettszínház baj van, azt senki más nem mentheti meg, mint Föld Aurél. A Városi Színházról és a csárdától Labriola Varietét és 6 állította tápra legutóbb a Király Színház is. Most, hogy a Fővárosi Operettszínház sorsa még mindig bizonytalan, megint Föld Aurél nevére emlegetik, mint akit be akarnak vonni a szándékos műveletbe. Ugy látszik Föld Aurél lassacskán valósággal színházi csodaoktortárává nővi ki magát...

MINDENKI MAGYAR, aki viszi valamire a művészetben és elvetődik egyszer Pestre. Nyomban kisütik az élmes mindentudók, hogy a híres amerikai tenorista vagy a német filmszínész magyar származású... Ez már így divat... Most éppen Magda Schneiderről találták ki, szülei még magyarok voltak és a Budapesti vendégszereplő Fratellini fiúéka, a híres párisi bohócok is itt kezdtek pályafutásukat... A külföldiek már ismerik ezt a mindenkit kisajdító kedves pesti szokást és amikor legutóbb Richard Eichberg német X filmrendező, aki most először volt Magyarországon, megint-júvulták az újságírók, a kitűnő rendező tréfásan így kezdte a nyilatkozatot:

— Azt hiszem azt ügyis felesleges mondanom, hiszen az urak bizonyára nálam is jobban tudják, hogy Debrecenben születtem...

A TANCOS SZUBRETT, akét a napokban választották el férjétől, a fiatal bonvivántól, hír szerint hamarosan megint férjhez megy. A rokonszenves művésznő ugyan váltig tagadja, hogy ilyen szándékai volnának, azonban a láthatáron már rég ott van az új ölegettyjelölt, aki valószínűleg nem ok nélkül várta a közvetlen érdekelteknél is izgatottabban a válás kimondását...

A MEGSZÖKÖTT Róth Jendről beszél, hogy sok pénzbe volt Molnár Verán kívül az egyik színház is. „Jani banklár” finanszírozta ugyanis egy ideig bőkezűen azt az operettszínházat, amelyben a szubretté avanzsált Molnár Vera fellépett... Abban az időben nem is kizárt az illető színház deficitell. Minden ráfizetés tellett „Jani banklár” bugyellárásából...

LEGÜJABB JÁRVÁNY Pesten, hogy az ifjú színpadi szerzők csak álnév alatt írják. Úgy látszik annyira biztosra veszik a bukást, hogy — előre féltik saját valódi neveiket. Igaz, ez már többször jó kabalának is bizonyult, mert az álneves szerzők darabjai egymásután sikert arattak. Így legutóbb a Kamara Színház operettje, a Carramba, melynek zenéjét a színház szerint Ted Blues szerezte, aki nem más mint az igen tehetséges pesti zeneszerző, Lichtmann Endre.

Hétfői Péter és Pál
a zálogházban

Szín a zálogház. A becsüs asztala előtt várakozó hosszú sor végén áll Hétfői Pál. A zálogházba most jön be Hétfői Péter, aki éppen mellette kap helyet.

Hétfői Péter: No, ez a hét megint jól kezdődik! Az első ember, akivel hétfőn reggel találkoztam, megint csak maga! Mit keres itt a zálogházban?

Hétfői Pál: En itt régi betétes vagyok!
— Betétes?
— Tele van a zaci az én betétjeimmel...
— Maga még ebből is viccet csinál?
— Röhögök, mert becsapom őket.
— Kiket?
— Nem kiket, hanem miket. Az értéktárgyaitam. Ha ugyan a régi rongyos dunahuzataimat szabad értéktárgyaknak nevezni...

— Most is valami „betétet” hozott?
— Ma leutánom a kormány legújabb pénzügyi ötletét. Belső kölcsönt veszek fel...
— Hogy-hogy?
— A felségem leánykori butonját kölcsön vettem és zálogba teszem. Ez a belső kölcsön a családban... Becsapom.
— A fülbevalót?
— Azt is, meg a feleségemet is. Ő még ugyanis nem tud erről a pénzügyi műveletről...

— Na, nem szeretnék a maga bőrében se lenni... Lesz otthon nemulass!...

— Mbah... Azt hiszi talán, máskor olyan nagy mulatók otthon?
— Mondja, druzsám, mit szól a gyűléstilalomhoz?

— Nem tudok róla... Ah, de nem is igaz!

— No, de ha mondom...
— Akkor sem hiszem. Nekem éppen most gyűlök az ujjam... Már egészen meggyűlök...

— No, de mi köze ennek a gyűléstilalomhoz?! Amiről én beszélek, azt a Keresztes-Fischer adta ki.

— Ő a tisztifőorvos?

— Még ezt se tudja?! A Keresztes-Fischer a belügyminiszter! A tisztifőorvos az más. Az Csordás.

— Na, ne mondja! Egy ilyen nagy városnak, mint Budapest, egy csordás a tisztifőorvos? Akkor nem csoda, hogy ennyi állástalan diplomás van...

— Az ezse tokja! A tisztifőorvost úgy hívják, hogy dr. Csordás. A gyűléstilalmat pedig a belügyminiszter adta ki!

— Nekem mindegy. Sajnos, mégis gyűlök az ujjam...

— Ugy látszik, magának az agyára mennek a „betétei!” Még mindig nem érti, hogy miről van szó? Nem szabad gyűléseket tartani. Az embereknek tilos gyűlekezni.

— Ajaj... Ha ezt tudom, nem álltam volna ide ennek a tömegnek a végére... Gondolja, hogy fel fognak osztlatni bennünket is?

— Tudja mit, beszéljünk inkább másról. Mit szól ahhoz az új terminus-technikához, amit a pénzügyminiszter hozott dívatba?

— Hogy mondta? Terminus? Nem szeretem a terminusokat, mert akkor mindig valami fizetési határidő jár le... Megint valami új adó?

— Kivételesen nem. Hanem azt mondta a pénzügyminiszter, hogy ma szükség van az Ankurbelung-ra.

— Hát az mi a szösz?
A motort meg kell indítani. Ankurbelung... Magyarul: begyulladás.

— Hehehe...
— Mit röhög ezen?

— Az új adók után a pénzügyminiszter még azt mondta, hogy szükség van a begyulladásra? Jó vicc! Nincs itt már elég begyulladás mindenkié!

László Ferenc

Egy magyar újságíró és rajzoló
karrierje

Lóránt Mihály rajzai a világ legnagyobb lapjaiban

A napokban a kezünkbe került az „Illustrated Weekly of India”, a világ egyik legnagyobb illusztrált lapja, amelyet Európában csak kevesen ismernek, holott India legna-

egyebeknél két Lóránt-rajtot hozott, nagy beharangozással.

Lóránt Mihály azok közé tartozik, akik ma világszerte nagy propagandát csinálnak a magyar tehetségnek és működésére érdemes figyelmet itthon is. Örömmel közöljük mai számunkban önkarrikatúráját, amelyet budapesti hozzátartozóitól sikerült megkapnunk. Bizonyos, hogy Lóránt Mihály nevével még sokszor fogunk találkozni hasonló komoly sikerrel kapcsolatban...

gyobb lapja, amely csak a kétféle Berliner Illustrierte-vel hasonlítható össze. A nagy bombay lap előkelő helyen egy magyar újságíró: Lóránt Mihálynak a rajzát közli. Olyan magyar karrierre világít rá ez a rajz, amelyről csodálatosképpen eddig keveset írtak a magyar lapok, holott Lóránt Mihály ma már a legismertebb rajzoló és újságírók közé tartozik nemzetközi viszonylatban.

Budapesti redakcióból indult el Lóránt Mihály néhány évvel ezelőtt és ma Londonból látja el karrikatúráival a világ legelőkelőbb lapjait. Az újságíró ma — más világrészek felé néz. Berlin és Páris árai ma már nem magasak, London, Newyork, Bombay, Buenos-Ayres, Tokio óriási lapjai fizetik ma a legmagasabb áratok rajzokért. És Lóránt Mihály tehetségét ma már világszerte annyira értékelik, hogy mindezeknek a városoknak legnagyobb lapjai részére dolgozik. A nagy indiai lapon kívül, amely minden héten közli egy rajzát, a buenos-ayresi „La Nacion”, Dél-amerikai legnagyobb lapja is címlapján közli sorozatokban rajzait. A madridi ABC, Spanyolország legnagyobb lapja, a „Haagsche Post”, Hollandia legelőkelőbb hetilapja, a brüsszeli „Le Soir”, a berlini Ullstein-lapok és London minden komoly lapja, publikálják állandóan rajzait. Sőt megtörtént az az eset, hogy a „Manchester Guardian”, Angliának még ma is legfontosabb lapja, amely sohasem szokott politikai fejkarrikatúrákat közölni,

Major Dezső rendezett kintőn és amelynek főszerepeit a szerzőn kívül Ráday Imre, Rajna Alice, Erdélyi Mici és Bodó Ica játssza.

GUSTAV FRÖHLICH LEGÜJABB PARTNERE: NORA GREGOR. A világ legnépszerűbb amozója, Gustav Fröhlich tudvaleg minden filmjében más partnerrel játszik. Most készült el Bolváry Géza „Amiről az asszonyok álmodnak” című nagysikerű filmoperettjével, amelyben Gustav Fröhlich ismét új népszerűvel mutatkozik be. Nora Gregor, a kiváló Reinhardt-művésznő az új partner, aki már néhány filmben aratot rendkívül sikert. „Amiről az asszonyok álmodnak” Berlin egyik legnagyobb sikerű amozója.

DOLLY HAAS ÖRÖKKÉ KISASSZONY MARAD. Dolly Haas, a népszerű berlini filmprimadonna most jő az új Berlinbe Dario Nicodémnek, a neves olasz színművésznek, „Scampolo” című szindarabjából készült film főszerepét. Ezzel a filmmel kapcsolatban a magyar filmkörökben érdekes véletlenre figyelt fel a szakemberek. Dolly Haas igaz népszerűségét a „Kadettkisasszony” című Bolváry-film szerezte meg. Utána néhány jelentősebb szerepet játszott, míg most néhány hét előtt a „Yo-Yo-Kisasszony” hozott számára újabb sikert. A Scampolóból készült film pedig a magyar közönség „Tökmag kisasszony” néven fogja megismerni. Dolly Haas ezek szerint örökké kisasszony marad, legalább is filmen.

CSENDELLET A FILMGYÁRBA. Mint a Magyar Hátó már megtudta, legutóbb megkezdtek az „Analfabéta tanfolyam” című új magyar film felvételeit. A külső felvételek a Svábhegyen, a műtermi felvételek pedig a Hungária-körüli Pedagógiai Filmgyárban folytak. A pénteki műtermi felvétel alkalmával könnyen végzetesé válható baleset történt. Egy ezre lámpa lezuhant és az alatta dolgozó díszletző munkásra, Goldstein Józsefere esett. A szerencsétlen ember vérsen került el a földön és a kihívott mentők számára állapokban az Új Szent János-kórházba szállították. Ugyancsak pénteken ismeretlen tettes ellopta a filmkörökben az egyik főszereplőnek, Dózsa Istvánra, a Vígyszínház tagjának pénztárcáját. Mindkét ügyben a rendőrség megindította a nyomozást.

Csuka Zoltán: Tüzharang. Megkülönböztetett figyelemmel kell kezelvenni ezt a verskötetet, amelynek szerzője Csuka Zoltán, aki a megszűlt Délvidéken lángtelekűk apostola a magyar szónak és irodalomnak. Nem első verskötete ez, de a „Tüzharang” olyan hatalmas fejlődést mutat, amelynek alapján Csuka Zoltán előkelő hely illeti már meg az egyetemes magyar irodalomban is. Abszolút modern költő, a ma szociális problémáinak lantosa; írja meg, tisztá ember hangok ez ósziattal meg. Kitűnő költőt ismer meg az, aki ezt a verskötetet elolvassa. (L)

Szerethet-e egy nő egy torzszülöttet? Felel rá:

VERZŐ POROND

Nem előre megfontolt szándékkal tettem...

A „Rendkívüli kiadás!” első színpadi munkám. Egyébként, miként életrajzíróim fogják mondani: kora ifjúságomtól kezdve életem érdeklődtem a színpad iránt. Nyolcéves koromban jelent meg nyomtatásban az első kritikám, amelyet egy iskolai előadástól írtam. Vagy három év múlva, megelőzve Pirandellót, commedia dell'arte-kat kezdtem gyártani, amelyeket a Zugligetben, családom tagjaival együtt adtak elő, „zártkörű” előadásban. Hogy már akkor is telivér színházi embernek indultam, abból is látszik, hogy ezekben a darabokban csak magamnak osztottam ki határozott szerepet, a többi szereplőnek lehetőleg minél kevesebb alkalmat nyújtottam az alakításra.

Azóta írtam vagy egy kötetre való novellát, sok cikket, tanulmányt (közülük több olyant, amely a mai színpad kérdéseivel foglalkozott), lefordítottam vagy harminc regényt, de színdarabírással nem mertem megpróbálkozni. Végülül érdekelt mindig a színház és boldog voltam, ha magamba szívhattam a levegőt, de az a gondolat, hogy valamikor az én elképzelt figuráim kelhessenek életre azon a furcsa és csodálatos deszkalkotmányon, amelyet színpadnak nevezünk, elérhetetlen álomnak tűnt fel előttem.

Hogy szántam rá magam mégis a „Rendkívüli kiadás” megírására? Ha ez mentsegerem szolgál: nem előre megfontolt szándékkal tettem. Nagyon nehéz fordításon dolgoztam éppen és közben egyszer csak jözegettem kellett, anélkül, hogy világosan tudtam volna, mi lesz ezekből az új és különös ötletekből. És mire, magam is meglepettem, telejegyeztem vagy öt neteszt, már készen is volt a darab.

Alig hogy elkészült, eljutottam a Belvárosi Színházhoz. Bárdos Artur, a fiatal tehetségek nagy barátja, azt üzent, hogy tíz napon belül elolvassa. De a véletlen úgy akarta, hogy még aznap este kezdebe került a darab, egy éjszaka alatt olvasta és másnap már hivott, hogy tudtomra adja, hogy előadásra elfogadta.

Ahhoz hasonló boldogságban, mint amilyent akkor éreztem, csak akkor volt ismét részem, amikor vagy tíz nap előtt, a premieren, az első tapsvihár jelezte, hogy a legizgatóbb bíráló, a leglelkesebb és legjobb barát, a magyar közönség, a szívébe fogadott.

Gáspár Miklós

Kettőfürészelnek
egy eleven nőt!

Goldin, a legnagyobb amerikai szemfényvesztő, királyok bűvésze, a bűvészek király! 60 szenzációk mutatvány 60 perc alatt. Ezek között a legérdekesebb egy eleven nő kettőfürészelése, a közönség szemeláltára, ládabazárás nélkül. A csodák birodalma elevenedik meg naponta a Royal Orfeumban, ahol a királyok bűvésze (4 királyi kitüntetéssel) hihetlent produkál. Ezenkívül Sarkadi Aladár

vendégfellépésével Bus Fekete László és Zerkovitz Béla világsikert ért 3 képből álló operettje, „A 28-as hordár”. Al-Ba-To-So, a csodáshangú átváltozó kvartett, Boross-Vértes-duett és még 6 elsőrangú szám. A teljes műsor minden idők legnagyobb műsora. Rendes helyyárak. Minden nap délután fél 5 és este fél 9 órakor, vasárnap 3, 6, 9 órakor a Royal Orfeumban.

Szibériai

fenyőkvonatot s tengeri sót tartalmaz a négy-szögletes Pilavin, azért meghűlésnél, influen-

zánál Pilavin-gőzt inhaláljunk. Egy Pilavin-tabletta, mely 2 inhalációra elég, 40 fillér.

VASARNAP SPORTJA

Már csak öt első ligabeli csapat küzd a magyar kupáért

A vasárnapi Magyar Kupa-mérkőzések után már csak két fővárosi és három vidéki csapat maradt állva a küzdelemben. Ezek: Ferencváros, Újpest, Bocskai, Szeged és Somogy. Az elődöntőben már csak egy mérkőzés van hátra és pedig a Ferencváros-Bocskai. A középdöntőbe az Újpest és So-

mogy kerültek, míg a Szeged várja a középdöntő negyedik résztvevőjeként a Ferencváros-Bocskai mérkőzés győztesét. Ha a Ferencváros győz a Bocskai ellen, akkor a kupadöntő az Újpest-Ferencváros küzdelmére lesz.

Vezetőcsapatunk nagy gólarányú győzelemmel haladtak tovább a Magyar Kupában

Újpest—III. Ker. FC 7:4 (3:1)

Újpest csapata biztos győzelmet aratott a III. kerület ellen. A vasárnapi mérkőzéseken látottak azt mutatják, hogy Újpest van jelenleg a legjobb kondícióban. A kapuban Huba még bizonytalan volt. Dudáson még meglátják, hogy nagyon keveset trenirozott. A halfor megfelelt. Szűcs intelligens, okos játékos benyomását keltette. A csatársorban Avar már a régi veszélyes csatárnak mutatkozott. Jakube jó labdaosztogatásával tünt ki. Déri góljával vonta magára a figyelmet. Hasznosan játszott Sas. A III. kerület a nagy gólarányú vereség ellenére is, igen kemény ellenfélnek bizonyult. Halfora és védelme elsőrangú. A csatársorban megvan a lendület, de nincs meg az akciók befejezéséhez szükséges technikai készség.

rögött góljával éri el a vezetést. Gól után az öbudaiak támadnak, de aztán újból az Újpest lendülete jut szóhoz és Avar nagyszerű kiszökésével megszerez a második gólt.

Ezután Apponyi Albert gróf iránti kegyeletből félperces szünet következik. A játékosok és a közönség feszese vigyázásban. Kalaplevélve áldoz a nagy politikusi emlékének.

A 25. percben ismét Avar ugrik ki és nehéz szögéből a hálóba juttatja a labdát (3:0). A III. ker. is támad, de a belső nagyszerű helyzetben két lépésről főle felelik a labdát.

A második féldőben Újpest erősen rákapcsol és Sas, majd pedig Fenyvessai felel egy mintaszerről góllal (5:2). Sáros bombája a kapufáról pattan vissza a mezőnybe, amit aztán a kis Déri küld a hálóba (6:2). Nagy kapus-hiba juttatja az öbudaikat harmadik góljukhoz. A hazasodt labdát Huba kiejti és a résenálló Kármán a hálóba küldi (6:3). Avar szerzi meg az Újpest hetedik és utolsó gólját, A III. ker. sem hagyja magát és Drössler lövése zárja le a gólok sorát.

Ferencváros—Kispest 8:1 (2:0)

A Ferencváros a nagy gólarányú győzelem ellenére sem mutatott még kielégítő játékot. Az első negyedórán olyan volt a játék képe, hogy a Kispest meglepetést csinál. A Ferencváros halvesora a szokottnál gyengébben játszott ezért a többi csapatrészt is nehezen találta meg. A csapatban egyénileg Turai játszott a legjobban. Nagy kedvelt dobta magát a küzdelemben, s főleg hatalmas lövései jelentettek veszélyt Kispest kapujára. Mellette Takács II. is szinte „megfiatalodott” és gólképeségével a régi Takácsra emlékeztetett. Kispest szép kezdett, de aztán fokozatosan visszasett. (A hosszú túra, úgy látszik, most fogja éreztetni hatását.)

fejves góljával nemsokára kiegyenlített. A második féldőben a Hungaria kerekedik fölül és Sebes két perc alatt 3:1-re javítja az eredményt. Ekkor áll be Szabó a balszélre. (A közönség biztatására ő mutatkozik a „legagilisabb” csatárnak.) A Nemzeti azonban ügyesen kihasználja a Hungaria védelmének hibáit és Vadás, majd pedig Szeder 30 méterről lött góljával döntetlenné teszi az eredményt.

OLASZORSZÁG—BELGIUM 3:2 (2:2)

Brüsszel, febr. 12.

Olaszország futbalcsapata vasárnap Belgium ellen nehéz küzdelmet vívott. A belgák teljesen egyenrangú ellenfelei voltak az olaszoknak. Az olaszok győztes gólját Meazza lötte.

DELNEMETORSZÁG GYŐZELME FRANCIAORSZÁGBAN

A magyar profiválogatott 12:1 arányú győzelmének jelentőségét emeli a délnemzet csapatnak Marselleben a Délkelet-Franciaország válogatottjával ellen elért 4:0 (3:0) arányú győzelme.

CSAK DÖNTETLEN FÉLDŐ UTÁN TUDOTT AUSZTRIA PÁRISBAN GYŐZNI

Ausztria—Franciaország 4:0 (0:0)

Páris, február 12.

A francia csapat az első féldőben teljesen egyenrangú ellenfél volt, sőt nyíltta tudta tenni a mérkőzést már a második féldő első negyed-órájában is. Csak Hiden osztrák kapus önféldozó védésén múlt a francia csapatok eredménytelensége. Hiden pompásan védett és több közeli lövést remek elvetéssel fogott el. Az első osztrák gól a második féldő 20. percében esett Sindelar lövéséből, öt perc múlva Zisek, további két perc múlva Weselik lövéséből és végül öt perccel befejezés előtt Vogel révén estek a gólok.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK:

Wien: Rapid—Neubau SC 17:2, Austria—Slovan 10:1, BAC—SC Burgtheater 5:1, Florisdorf—Donau 3:3, Szemering—Wacker 5:4. Leipzig: Nicholson (Wien) Sp. Ver. 99. Leipzig 3:2.

Szabadka: Belgrád—Szabadka 6:0. Prága: Sparta—Vikt. Ziskov 2:1, Slavia—Nachod 3:1.

Genova: Vienna—Genova 98. 3:1. MASZJAL NYERTE A KARDVERSENYEL EGYÜTT AZ ÖSSZETETT VERSENYT

Vasárnap került elődöntésre az összetett verseny harmadik része, a kardverseny, amelynek eredménye: 1. Maszjal HTVK 5 p., 2. Zirczy HTVK 13 p., 3. Gösi dr. HTVK 17 p., 4. Bay BEAC 17 p., 5. Hajdu dr. BESKART 18 p.

Férfiak gyengéssége ellen szavazott azonnali segítségre mindenkorra biztosítva. Nem orvosos! Szabadalom! Illusztrált szakorvosi ismertetőt 30 fill. költség ellenében diszkrét bérmentve küldi. GÜMI EXPORT, Budapest, Népszínház-utca 13. M.

Szeged FC—Vasas FC 3:1 (3:1)

A 200 kilométeres autótúttól merev Vasas-csapat az első féldőben nem tudta bemutatni képességét. A 4. percben Korányi II. átadásból Lukács rúgta a helyi csapat vezető gólját. A Szeged FC továbbra is főlányban volt. A 22. percben Harmat beadása váratlanul a hálóba akad meg (2:0). A sorozatos szegedi támadások eredményeképpen a 28. percben Kiss rúgta a harmadik gólt (3:0). Ezután kezdett felnyomulni a Vasas, melynek különösen a jobbszárnya árult el figyelemreméltó formát. A 39. percben Bene éles lövése Pálinkás kapus hasa alatt a hálóba surrant (3:1). A második féldőben magáralált a Vasas-csapat, szép támadásokkal veszélyeztette ellenfele kapuját, de nem tudott szépíteni az eredményen.

Hungária—Nemzeti 3:3 (1:1)

A Hungaria ma olyan összeállításban játszott, hogy tulajdonképpen formájáról nehéz bírálókat mondani. A csapatból hiányzott Baráthy és Mandl, Titkos pedig sérülten játszott, úgy, hogy a második féldőben ki is állt, s helyette nagy meglepetésre Szabó, a válogatott csapat kapusa játszott balszélről. (Ő vitt egy kis derűtséget a mérkőzésbe.) Weber csak nagy rábeszélésre vállalta a játékot, mert lába nincs rendben. A második féldőben Gergely játszott center-halft, Weber jobbhalftot és Sebes centert. A csapat legjobb embere Spitz volt.

A többiek még nincsenek formában. A Nemzeti csapata meglepően jó játékot mutatott. Szendrő a védelemben, Bihámi és Vadás a csatársorban mutatott biztató formát. A Hungaria éri el a vezető gólt Gergely lövéséből, amit azonban a Nemzeti Szecsey

INGYEN AJANDÉK, MÉG A LEVÉLPORTÓT IS VISSZAKAPHATJA!

MONDJA MEG A MULTJÁT ÉS MI FELTÁRJUK A JÖVŐJÉT!

Hetek óta működik Budapesten Marelli munkatársa, akit az emberek tömege keres fel kérelmével, hogy tanácsot kérjenek tőle, mielőtt nagyobb vállalkozásba kezdenének. Csak a kiváltságosoknak jutott osztályrészül, hogy igénybe vehetik Marelli tanácsait, mert egy tanács Európában 10 dollárnak megfelelő összegbe kerül.

A „Magyar Hétfő” olvasói azonban teljesen ingyen juthatnak ahhoz a 20 évre előre kiszámított eseményfeloszláshoz, amelyért eddig hatalmas összegeket kellett lefizetni. Feltehetően igénybe lapunk pártatlan kedvesmunkáját. Mondja meg multját, illetve töltsd ki az alatti szelvényt és Marelli munkatársa megmondja jövőjét. Háláa lesz nekünk és új híveket szerez nekünk, amelyért hálásnak lesznek Önnek.

Kérjük az alatti szelvényt kitölteni és 52 fillér postabélyeg mellékelésével elküldeni a Magyar Hétfő kiadóhivatalába, Budapest, VI. Rózsá-utca 111., ahonnan hozánk továbbítjuk, mi azonnal kidolgozzuk. Önhöz visszajuttatjuk és még a levélpórtó visszaszerzésére is kőnyű alkalmat adunk.

Név: _____
Cím: _____
Születési év: _____
Melyik évben állt anyagilag a legjobban? _____
Melyik évben volt komoly beteg? — — — — —
Melyik esztendőben volt szerelmi vagy lelki szempontból a legboldogabb? — — — — —

Rotter—Szollás-pár lett a műkorcsolyázás világbajnoka

Stockholm, február 12. Az itteni páros műkorcsolyázó világbajnoksági versenyben Rotter Babi—Szollás László (Magyarország) győzött 7 helyezési számmal, 11.32 ponttal az osztrák Papetz és Zwack európai bajnoki kettes előtt.

A hölgy műkorcsolyázóbajnokságot, immár hetedikben, Hennie Sonja nyerte ötös helyezési számmal, 358.36 ponttal, a fiatal svéd Hultén Viviane előtt. Harmadik az osztrák Hollofski Hilda, negyedik az angol Taylor lett.

Schwarz úr, menjen haza! avagy Mi a különbség a keresztthorog és a horogkereszt között?

Eddig csak annyit tudtam a boxról, hogy laposorrú fiatal emberek keztyűskézrel addig püfföltek egymást, amíg az egyik megújta a dolgot és végigfekszik kinyájában a porondon. Amikor tehát elindultam vasárnap délután a francia-magyar boxmeccsre, megszorítottam zsebemben a boxert...

Ahogy beléptem a Nemzeti Lovarda helyiségébe, szegyenkezve eresztettem el a boxert. A ring körül Budapest elitje, továbbá a művész- és színészvilág volt képviselve. De mivel a jó pap holtig tanul és „szakszerű” tudósítást akartam írni, inkább az állóhely szakértői publikumban vettültem el. Kissé beszérlőleg mértek végig szomszédom. Itt ugyanis lapos orr, kékkarikás szem és csipkés fül a divat.

Megindult a mérkőzés. Szomszédom azt mondják gyönyörű volt... Egy-egy ütésnél olyan jékkialtások hallatszóttak köröskörül, hogy azt kellett hinnem, valamelyik tömporrú drukkert érte a csapás.

Az est klúja a két néger boxoló volt. Azt mondják, hogy az egyik — járásbíró. Roszszalban gondoltam erre az álláshalmazásra. Profi boxoló és járásbíró... Később megtudtam, hogy jól bírja a járást a ringben... Geo Curney barátunk különben állandóan lehajtott fejvel verekedett. Az a gyanúm támadt, hogy talán valamelyik kiütött fogát keresi.

Piti-Kissnek, a népszerű masszörnek különben fekete napja volt. Neki kellett mind a két négert megmosdani. Általában nem volt sikerük a néger-francia boxolóknak. Egész tekintélyüket elrontotta, hogy „fogvédőt” használtak.

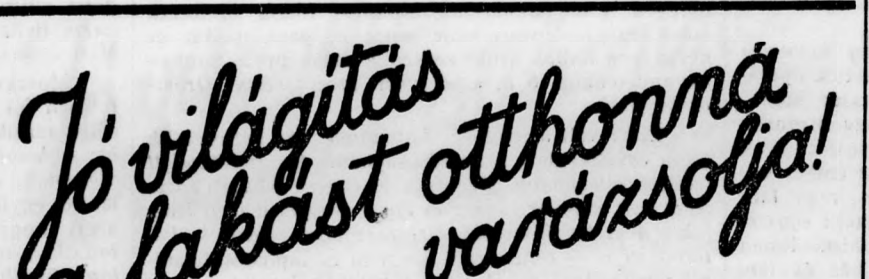
Ezeknek még van foguk... — mondták körülöttem gúnyos megvetéssel. De most következett a főattrakció: — Szevasz „Cuki”! — kiáltották a szomszédom.

Azt hittem, hogy az első sorban ülő Róka Marikával bizalmasodok. Megtudtam, hogy Csizsár Ferenc a „Cuki”. Hát csoda Cuki pofa! Olyan orra van, — azaz hogy semilyen... Ellenfele a néger Castel Pie.

— Kereszhorgot neki! — ordít a tömeg. — Talán horogkeresztet tetszett gondolni? — kérdelem félénken.

Olyan tekintettel mérnek végig, hogy újra megragadom zsebemben a boxert.

Hát ez a néger is csodát mondott. A hatodik menetben hiába ítegetett feje fölött a bíró, mint valami árverési kikiáltó, nem volt hajlandó tovább törni a „Cuki” ütlegét.

Ön büszke szép és elegáns lakására, de ne feledje el, hogy otthonát a jó és célszerű világítás teszi kellemessé és meghitté. A modern gyöngyfénylámpa kiméli a szemet és gazdaságos. — Modern lakásba modern világítást: káprázásmentes és gazdaságos

TUNGSRAM GYÖNGYFÉNYLÁMPÁT!

Igy aztán most kettős tisztséget tölt be. Ez pedig nincsen rendjén. Nincs azért, mert akár az ügyvezető, akár a kapitányi tisztség ellátására külön-külön is kevés egy-egy ember. Hát még egy ember a két tisztség betöltésére. A magyar futballsportban annyi a tennivaló, hogy minden hatáskörre egész ember kell. Nem vitás, hogy a kapitányi tisztségre van eléggé alkalmas ember Mariássy személyében és ügyvezetőnek eddig jól bevált Nádas. Most mégis dül a harc, mert úgy oldották meg az MLSz bőségei a kérdést, hogy elejtették Mariássyt és Nádaszt bízták meg az ügyvezetéssel és a kapitányi tisztséggel.

Ez az az út, amely a biztos visszafejlődéshez fog vezetni. A visszafejlődés eszathatlatlan jellel nemcsak a vezetőknél, hanem nagyobb értékeknél, a magyar futballnál is mutatkozik fognak. Mi akar ez lenni? Talán csak nem leépítés! Ebből aztán igazán nem kérünk! Nádas Ödönnek be kell látnia, hogy ő réá mint „ügyvezető” van szükséges, s mint „ügyvezetőnek” viszont azt is be kell látnia, hogy Mariássyra, mint szövetségi kapitányra van szükség. A magyar futballsport nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy két megfelelő vezető közül az egyik télszerűlegyen félve, míg a másik többet vállaljon magára, mint amennyit az ügy eredményekérelme nélkül vállalni lehet. Az MLSz vezetési pedig talán már hallották, hogy magához a futballhoz is két dolog kell: tehetség és ész. A futballsport felsőbb vezetéséhez is ez kell. A tehetséget a játékosoknak kell képviselni, az észet a vezetőségnek. A magyar futball ügyegatottjai nagyszerűen képviselték az ügyet, amelynek szolgálatába állottak! (K. T.)

A szimbolikus részvényes...

Voltam a Kereskedelmi Bank közgyűlésén

Néhány percig gazdag embernek képzeltem magam. Nem is volt olyan rossz érzés. Hamar meg lehetne szokni. *Es könnyen...* Kedden délután történt. A Kereskedelmi Bank közgyűlésén. Emberek között voltam, akiknek mindegyike talán annyi millió pengőt mondhat a magáénak, ahány szál pengő ezen a szép, derűsen ragyogó keddi napon lapos pénztárcámban szorongott, a zsebemben...

FÉNYES KÜLSŐSÉGEK. A Tisza István-utcai kapu ajtajában mély hajlongással köszön a portás. Nem lehet semmit sem tudni, hátha egy „nagyobb” részvényes érkezett. A rendes forgóját helyett balról kinyílik egy másik lezárt titkos üvegajtó. *Nem kell vesződni a forgatással.* Fényesen kivilágított aula. Nagy csend. Pont fél 5 óra. Ejnye, talán túlkorán is jöttünk, — gondoljuk — s már fordulni is akarunk, amikor felülről harsány eljenzés hangzik le. Csak fél 5, a Kereskedelmi Bank közgyűlésének megnyitására kitűzött idő, és már mindenki ott van. Itt ügylát-szik nem szokás a későnjövés! A pénz talán pontosságra kötölcz.

MÁR TELVE VAN A DISZTEREM. Hatalmas asztalnál csupa „jó név” ül: Középen a bank elnöke, jobbról mellette Teleszky János, dr. Chorin Ferenc (most is mosolyog, mint mindig), azután megint egy volt pénzügyminiszter Kállay Tibor fekete markáns feje. Ismét pénzügyminiszter következik: a Tébe-elnök Hegedüs Lóránt. A három pénzügyminiszter után egy volt kultuszminiszter: gróf Zichy János illusztris személye tűnik fel. Jobbján Fehér Miksa, mellette Büchler Lajos, Conrad Ottó és Hollos Ödön ügyvezetők, Kovács Dénes cégvezető. (Wertheimer Adolf, a 48 évi érdemes működés után nyugdíjba vonult igazgató, ezúttal már csak a közönség sorában áll.)

Weisz Fülöp balján Stein Emil dr. vezérigazgató, mellette Belatiny Arthur felsőházi tag, dr. Jacobi Olivér, Stern Samu, báró Weisz Alfonz, a Feller-fiók (Pál, Alfréd és György) s szemben velük Sándor Pál, Ugron Gábor, báró Urbán Gáspár és báró Vojnits István országgyűlési képviselők, Aschner Lipót és a magyar pénzügyi és kereskedelmi élet számos más kiválósága...

CSAK IZELTŐNEK EZ A NÉVSOR. A terem tömve, a folyóság állanak meghívott és meg nem hívott érdeklődők. A sajtó részéről feltűnő sokan. Olyanok, akiket meghívtak, hogy képviseljék a részvénytársaság fogalmát járó nyilvánosságot és olyanok, akiket nem hívtak meg, mert lapjuk nem képvisel — *semmi nyilvánosságot.*

Jobbra a toloajtó mögötti melléktérben a bank mindkét nembeli tisztviselőkarának színe-java. Virága, fiatalága. És nem — *fiatalága...*

S MEGKEZDŐDIK. Weisz Fülöp a jegyzőkönyv hitelesítésére — akárcsak a parla-

mentben — felkéri Ugron Gábort és Sárkány Bélát. Majd felemelkedve mélységes meghatottsággal parentálja el az év nagy halottait Feller Henriket, dr. Gschwindt Ernőt és gróf Széchenyi Emilt. Az igazgatóság jelentését természetesen felolvastottak tekintik, s utána ritkán hallott magyaros zamatú, a régi táblabírák stílusára emlékeztetően *nemes patinájú* beszéd következik. Cicatricis Lajos felsőházi tag, — részvényes —, maga is bankszakember bírálja a Kereskedelmi Bank üzletvezetését, de ki-kitér az ország és az egész világ közgazdasági helyzetének változására is. Már megszoktuk, hogy bankközgyűléseken mindig akad valaki — legtöbbször előzetes megegyezés alapján —, aki „köszönetet szavaz” az igazgatóságnak. Legyünk objektívek: *itt sem ért senkit készületlenül a felszólalás.* De amit mondott, s ahogyan mondta, az élmény volt. *Tamulogás élmény.* S ebből a szájból az a dicséret, amely elhangzott a Kereskedelmi Bank üzletvezetésére, a bank elnökének kitüntetett személyére, *nem üres dicséret, vagy pláne hüszög volt.* Nem, azt mindenkinek át kellett érezni, hogy ez a szónok, ez a régi vágású magyar úr nem vállalkozott volna beszéde elmondására, ha mindazt mélyen át nem érezte volna, amit mondott!

— Szeretném, ha fakó szavam messzebbre is elhangozna, ki innen a falakon kívülre, s vinné szét meggyőződésemet, hogy a magyar hitelszervezet, s élén a Kereskedelmi Bank mennyire megállotta híven a helyét az elmúlt nehéz viszonyok közepette is... — fejezte be beszédét.

S WEISZ FÜLÖP VÁLASZOLT. Meghatottan, keresetlen, őszinte szavakkal. A dicséretet áthárította ügyvezetőre, át tisztviselőre, a bankra. Így mondotta: **BANKRA...** S az elődökre, Lányci Leóra és Feller Henrikre, akiknek szellemében *tradicionális konzervatizmussal* kormányozza a rábizott intézetet...

Méltó válasz a méltó dicséretre! Beszéde alatt ijedt suttagás. Hegedüs Lóránt markáns arca, sápadtan, izgatottan hajol az elnökhöz. S megszólal, *sírdással küzdő* szavakkal: — Gróf Apponyi Albert meghalt. Hegedüs Lóránt rögtönzött, költői szárnyalású gyászbeszédét állva, *megdöbönt* szemorúsággal hallgatják a pénz magyar fejedelmek, s velük sok százan, mi valamennyien...

Könnyekkel küzd Weisz Fülöp is és szinte síró a hangja, amikor a gyászbeszéd elhangzó-tal megvisszálal:

— A gyász jeléül 5 percre — elgondolkodik — nem: 10 percre felfüggesztem a közgyűlést!

Öt percre, nem: 10 percre! Olvasok az elnök gondolataiban. Most zavarban volt! Ő, aki soha sem jött zavarba, aki számok közül soha egyet el nem tévesztett. Talán most sem! A szokásos 5 perccel mondja, de hirtelen átvillan agyában, *itt nem a „szokásosról” van szó, itt nagyobb dolog történt:* Apponyi, Apponyi halt meg!

Hozzáteszi tehát „nem 5, hanem 10 percre függesztem fel a közgyűlést”. Érti és érezteti: Apponyiért a közönséges gyásznak kijáró 5 perccel nem lenne elég...

KOMOR HANGULATBAN INDUL TOVÁBBI SZÜNET UTÁN A CEREMONIA. De mi ez? Mosoly suhan végig az arcon, majd hangosabb suttagás, kis elfojtott kacaj, s végül nagy nevetés robban ki. Valaki szónokol:

— *Felszólalásom szimbolikus csak. Szimbolikusam vagyok csak részvényes, azért tettem csak 1 részvényt le. Szimbolikus különben ez a közgyűlés is, az osztalék, a nyereség is...*

Egy sovány, púpaszemes ember beszél. Hal-kan, zavartan. Mulatságosokat mond, de még sokkal mulatságosabban adja elő mondanakáját. *Valóságos kabarészínész!* S gesztusai. És ahogy púpaszeme mögül fel-fel-néz. *Nagy sikere van.* Nem a mondanivalónak — bár azokon is nevetnek —, hanem az előadásának. Mellettem suttagják:

— *Te, azt hiszem a szünetben az ügyvezetők, hogy a szomorú hangulatot eloszlassák, egy kabarészínészt szerződtettek...*

Csak egy ember, az elnök veszi komolyan a szónokot, s az előadás befejeztével azonnal válaszol. Röviden, precizen, lesújtóan:

— *Az nem baj, hogy csak egy részvényes van. Mi az „egy részvényes!” is tiszteljék és szívesen megadunk minden felvilágosítást, minden komoly és objektív kérdésre. Arra például, hogy miért ilyen összeállítású a mérlegünk, egyszerű a felelet: a TEBE ezt írja*

A MOKTÁR KITŰNŐ MÉRLEGE 725.000 PENGŐ A NYERESSÉG

Az intézet számadásai azt mutatják, hogy a Mokrár iránt tapasztalt hat évizedes bizalom ezúttal is a *betételómány* jobb, mint negy-millió emelkedésben fejeződött ki. A váltótárca növekedése igazolja, hogy az intézet teljes mértékben elégti ki a *jogos hitel igényeket*, száz százalékos likviditása pedig mutatja, hogy az intézet *konzervatív szellemű összefér a széleskörű üzleti tevékenységgel.* A latens tartalékok növekedése pedig tanulsága annak, hogy a Mokrár mindenkor és most is arra törekedett, hogy *belső erőinek emelésével mentő hatatosabban szolgálhassa a gazdasági élet igényeit.* Az igazgatóság különben a mérlegről a következő jelentést adta ki: A Magyar országos központi takarékpénztár igazgatósága 1933 február 10-én tartott ülésében állapította meg az elmúlt 1932 december 31-én záruló üzletév mérlegét és határozott az idel, folyó hó 21-én tartandó rendes közgyűlés elé terjesztendő javaslatot tárgyalásában. Az igazgatóság javaslata az, hogy a zárszámadások szerinti 715.804 pengő nyereségből az alapszabályszerű levonások után külön tartalékalapba 100.000 pengő helyeztessék, az osztalék állapítások meg részvényenként 1 pengőben s a jövő év számlájára 482.835 pengő viessék elő. A fentebb közölt elhatározott részvényvisszavásárlás teljes sikerrel lebonyolítottán, a közgyűlés elé terjesztendő mérleg megállapítása már e művelet teljes elszámolás mellett történt. E tranzakció sikerességét igazolja, hogy az intézet üzleti kapacitása a lefolyt évben miben sem csökkent.

A PESTI HAZAI KÖZGYŰLÉSE. Február 11-én tartotta a Pesti Házal Első Takarékpénztár Egyesület az intézet elnöke, Bíró Zsigmond felsőházi tag elnöklése alatt 93-ik rendes közgyűlést, amelyen az elnök napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékeztetett meg a magyar nemzet egyik legnagyobb fiának, gróf Apponyi Albertnek gyászos

elő a bankoknak. Hogy miért írunk le háza-inkból és ingatlanaink értékéből: mert sajnos a telekárak estek. Hogy miért viszünk át a nyereségből a jövő évre: mert az igazgatóság, amelyek ez a diszkrétionális joga, így látja helyesnek.

Néhány mondat és a szimbolikus részvényes csendesen felhúzódik: *ki van vegezel!*

WEISZ FÜLÖPÖT LELEKESEN MEGÉL-JENZIK, s már teszi is fel a kérdést, hogy elfogadják-e az igazgatóság javaslatait és megadják-e a felmentvényt? S ekkor döfi le a hihetetlen fölényrel, de a *legszeretettelőbb*ban a szimbolikus ellenzéket:

— *Részvényes Úr! Kimondhatom a határozatot, hogy egyhangúan fogadta el a közgyűlés a javaslatokat?*

S a szimbolikus részvényes megadja magát sorsának:

— *Kérem én tartózkodom a szavazástól!*

Mégegyszer elhangzik egy másik pontnál Weisz Fülöpnek, — azóta már bizonyára bon-mot-tá vált, — derűshangú kérdése:

— *Részvényes úr! Szabad „egyhangúan” elfogadottnak kijelentem a határozatot?*

Erre már nincs is válasz: a szimbolikus részvényes közben már csendesen eltűnt... Szimbolumból kámforrá változott...

Voltam a Kereskedelmi Bank közgyűlésén. Most sajnálom csak igazán, hogy az én megjelölésem is csak „szimbolum” volt ott: képviseltem a meghívott nyilvánosság egy részét. *Mennyivel finomabb lett volna, ha mint nagyrészvényes jelenhettem volna meg...* (L. J.)

elhunytáról. Ezután a közgyűlés az igazgatóság valamennyi javaslatát határozattá emelte és ennek megfelelően úgy intézkedett, hogy az 1,769.516,48 pengőt tevő tiszta nyereségből részvényenként 5 pengő osztalék e hónap 13-ától kezdve kerüljön kifizetésre, a különböző tartalékokapok további növelésére pedig 350.000 pengő használtassék fel. A közgyűlési a sorrend szerint kilépő 6 igazgató-sági tagot ismét és dr. Fejér Aladárt, báró Radványkai Albertet és Tasnády-Szőcs Andrászt új igazgatósági tagokként megválasztotta, ezenfelül pedig választás útján gróf Festetics Kristóf, Lichtenstein László és dr. Papp Antal kerültek az intézet választmányába.

BUDAPEST SZEKESFŐVÁROS GÁZMŰVEI BE-MUTATÓ HELYISÉGEINEK MEGNYITÁSA. Szén-ünnepség keretében nyitlak meg a Gázművek Vilmos császár-út 3. sz. alatti új bemutató és előadó helyiségei. A megjelenteket dr. Vessel Ede, Budapesti székesszékfőváros Gázművek vezérigazgatója üdvözölte, melynek során megemlítette a Gázművek propagandatevékenységének fontosságát. Kijelentette, hogy a háztartási gázhasználat 1915 óta több mint négyszeres feljöttöt mutat. A háziaszonyok szervezetének nevében Szegedy Maszácz Aladár mondott köszönetet a Gázművek igazgatóságának, Ezután a Gázművek előadója allg 25 perces előadás keretében gyakorlatilag is bebizonyította a gázhasználat minden előnyét és e rövid idő alatt készült 4 személyes ebédt költséltára felajánlotta a megjelenteknek, hogy saját maguk is meggyőződhesenek a gázon főlt ételek izlettességéről. A bemutató és főzőelőadások minden kedden és pénteken délután 5 órakor lesznek, tanácsadó alkalmasítottak pedig minden hétköznap reggel 9 órától este 6 óráig minden gázfogyasztónak készséggel rendelkezésre állnak.

HÁZASÁGOKAT diszkrétan, eredményesen közvetít Kohn Lajos, Miskolc, Arany János-utca 16.

KÜLPÖLDI megbízásból mindenféle férfi-, női ruhanevelő, fehérneműekért, cipőkért házhöz jövők. Springer, Szebeny Antal-tér hat. Utca.

SEBÉSTYÉN IMRE házasságközvetítő irodája, Erzsébet-kürt 19. Telefon. Evtizedes gyakorlat. Díjtalan, ócjelzéstelen tájékoztatás.

Fehér cártól — Vörös Leninig

Hadifoglyok szerepe Oroszország nagy átalakulásában
Irta: Léval Jenő

Narkózis a legtöbb esetben elmaradt, s anélkül végezték a legfájdalmasabb műtéteket is. A legtöbb esetben azután *vérmérgezés* lépett fel, nemcsak a sterilizációs gyengesége miatt, hanem mert a sebesültek kötéseit is hetekig nem váltották, s *szepszis* állott be.

Ugyanez okozta a sok megvakulást is: a szembe-tegek elhanyagolása, az egyik megbetegedett szem eltávolításának késése. S ott, ahol például csak új operáció lett volna szükséges, a *késés az egész kéz, sőt kar amputációját tette szükségessé...*

— Operáltak olyanok, — *mondja egy hivatalos vöröskereszt-megállapítás* — akik nem érték meg operáláshoz. Operáció közben kellett nem egyszer anatómiai atlaszt elővenni s megállapítani, hogy bizonyos idegek és erek miképpen is futnak? *Fogorvosok* váltak a vakmerő „gyakorlat” révén — sok tucat ember halála árán — *sebészekké...* A kéz- és kar-, vagy láb-töréseket a leggyakrabban nem is gipszítették: egyszerűen a *természetenek engedték át a gyógyítást.* Innen a sok elferdült, helytelenül összeforrott kéz és láb, amelyeken itthon igyekeztek segíteni. *A legtöbb esetben, természetesen már késő volt...*

Hogy a betegeket minden dezinficálás nélkül fektették be az elhalt bajtárs által üresen hagyott ágyba, az közismert. Ezért is terjedtek el Oroszországban oly megdöbentő módon a legkülönbözőbb járványok, amelyek annyi tízezer magyar katona életébe kerültek.

Mondottuk már, hogy a kórházak felszerelése elég primitív volt. De nemcsak az operációs technikai segédeszközökben, hanem a gyógyszerekben és kötszerekben kívül a legelemből kórházi felszerelésekben (ágy, ágynemű sít.) is *már az első két évben rettentő hiány mutatkozott.* Borzalmas állapotok uralkodtak még a legnagyobb hadikórházakban (Kiev, Pétervár

és Moszkva) is, hát még elképzelhetően a kisebb városok vagy falvak „kórházai”-ban, „maródi”-házaiban.

Az árva magyarok szenvedései.

Az orosz katonák osztálya sem volt sokkal különb azoknál az osztályoknál, ahol a hadifoglyokat „ápolták”. De ezek legalább anyanyelvükön tudtak érintkezni az ápolószemélyzettel s szabad emberek voltak. *A mi szegény katonáinkat senki nem értette meg.* Különösen a magyar, csak magyarul beszélő baka volt teljesen elhagyatva. A németeket mégis csak meglátogatták a németeredetű vöröskeresztes orosz hölgyek. A mi bakáinkhoz azonban hiába szóltak volna franciául, vagy akár németül, panaszkodni és kérni nem tudtak azok szegények másképpen, mint — anyanyelvükön. *S ki értette azt meg széles Oroszországban?*

Ezért volt a magyar katonának a legrosszabb sorsa egyébként is a hadifogságban. *Ott árválkodott teljesen elhagyatva.* Még csak levelet se írhatott haza. *Nem volt magyar cenzor és így a magyarul írott leveleket nem továbbították, tízezerszámra elégették Pétervárot a — cenzuránál.* De nem is kaphatott hazulról vigasztaló sorokat, mert a magyar leveleket nem továbbította a cenzúra...

A kórházban „ápol” hadifogoly azután vagy meggyógyult a saját erejéből, a természet titokzatos segítőmunkája révén, vagy bekerült azoknak a sok-százereknek sorába, akik a fehér Cár birodalmában, övéiktől elhagyottan fejezték be földi pályafutásukat...

Rettenetes kép az orosz kórházokról.

Hogy milyen állapotok uralkodtak ezekben a nagy kórházakban — a kisebbekről nem is szabad „kórház” szóval megemlékezni — azt hitelesen fenn-tartották számunkra a Vöröskeresztesek jelentései, amelyekből csak egynéhány jellemző epizódot köz-lünk:

A pétervári Nikolai-hospital volt a legnagyobb. Itt vagy 4000 sebesült feküdt. *Feltűzött szuronyú orosz katondk örködtek a betegszobák előtt s a tömegtermekben.* Ha egy sebesültnek ki kellett mennie, úgy engedélyt kellett kérni s a legénység csak tízes csoportokban mehetett ki. Nem egy esetben oly súlyos incidensekre került emiatt a sor, hogy az *örök szuronyaikat használták.* Számítalan hadifogoly lelte így halálát, aki érthető okokból nem tudta vagy nem akarta kivárni a csoport teljes létszámává létét.

Brändström Elza még hadifogoly-tisztekkkel — hasonló okokból — e kórházban történt súlyos eseteket is tud, amelyeknek következtében *egyik tiszt tüdejét szúrták át,* hármat pedig 6—6 évi súlyos fegy-házra ítélték: az ör elleni „engedetlenség” címén... *Mert természetes szükségletüket akarták elvégezni...*

Moszkva volt a valódi kórházváros. Itt 20 lazarettben feküdtek hadifoglyok, akiket az egyik hely-ről a másikra tologattak. Tipikus orosz szokás volt ez: a hadifoglyoknak, mégha oly súlyos volt is az állapotuk, a sétáltatása. Ok nélkül való transportálás az egyik kórházból a másikba. A legtöbbször azért, hogy a kórházgondnokok és ételmezési hivatalnokok így maguknak tarthassák meg vagy duplán számolhassák el a hadifoglyok ételmezési díját.

— Volt olyan — *ismét vöröskeresztjelentés mondja* — akit 20 kórházon át hurcoltak. *Egy kis, fiatal magyar kadettet, akinek a medencésontja és csigolyái voltak teljesen srapnelgolyóktól szétzúzva, úgy hogy mozdulatlanul kellett volna neki hónapokig feküdni, az egyik kórházból a másikba addig kergették, amíg szörnyű sebesülésébe belehalt...*

A jövő héten következik:
A cár kórházlátogatásának szörnyűsége.

Megjelenik minden hétfőn hajnalban. — Előfizetési ár: félévre 6 pengő; 1 évre 10 pengő.
A kiadásért felel: Dr. Bálint Mózes.